

Déli Hírlap

Redactia și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Holt lelkek

A legutóbbi idők politikájának központjában álló Ukrajna legnagyobb írója ismét idősebbé. A közérdeklődés homlokterében áll Gogol Nikolaj elbeszélőgyűjteménye, amelyben eme legtöbbek számára ismeretlen föld meglevenítő rajzát, népe teljes lelkiségét adja. A mi számunkra azonban még időszerűbbé válik a néhai nagy orosz író egy másik könyve, a legnagyobb műve, amit alkotott, ha az ő halhatatlan tollára gondolunk. Eszünkbe jut a megdöbbentő regény, amely alapjában nem regény: Csicsikov járás-kelése, vagy a holt lelkek. A tizenkilencedik század Oroszországának lehetetlenül korrumpált állapotából születik meg ez a Csicsikov, aki bejárja az egész birodalmat, hogy megvásárolja titokzatos üzleti érdekből a holt lelkeket. Kik ezek a holt lelkek tulajdonképpen? Meghalt jobbágyok, akik mindig ott szerepelnek a revíziós paraszt-listán és akikkel ez a példátlan szélhámos épügy üzérkedik, mintha még élnének és nem porladnának már régen a sirban. Megdöbbentők a szélesen elömlő regényben ezek a jelenetek és képek, ahogyan Gogol, a finom iróniától a harsogó nevetésig fokozza a hatást. Swift humora sugárzik e sorokból, de a derű fénye mögött ott lappang minden emberi fájdalom és keserűség. Mikor Puskin elolvasta a kéziratot, könnyekben tört ki és felkiáltott: Hát valóban ilyenek az állapotok Oroszországban?

Ime a regény, egy elfajult kalmárszellem végső kicsitcsosodása, amely élőknek nyilvánítja a holtakat. De vajjon ha ma élne a léleklató Gogol, aki a külsin mögött mindig meglátta a sötét dermesztő igazságot, ha ma élne az igazság eme kérlelhetetlen bajnoka, nem nyulna-e a tollhoz, hogy megegyezzen megírja regényét, rádöbbenve az egész világ mai közállapotaira? Igen, ma Gogol megegyezzen megírhatná a művét, azaz a csekély változással, hogy hőse az élőknek nyilvánítja a holtakat és nem a halottakat szerepelteti eleve neknek a történelem revíziós listáján. Mert bizony mi, a ma élő emberek mindannyian holt lelkek vagyunk. AIdknek véret veszik, adják, csereberélik, mint holmi árut a megszámíthatatlan Csicsikovok. Hol vannak, hol bujkálnak ezek a gogolszerű alakok? Mindenütt és sehol. De az ő üzletszerű tevékenységük csinálja ezt a borzasztó atmoszférát, amely egy világháború felidézésén keresztül mindenek temetőjébe torkollik. Olvassuk, hogy olasz gyártmányu rettenetes torpedó-hajót kapnak az oroszok. Hogyan, hisz ellenséges országok? Sebaj, Oroszország is szállít vele szemben ellenséges államnak, az angolok is csináltak fegyvereket a spanyoloknak, Amerika sem restelkedett ölöszerszámokat küldeni, a japánoknak és így tovább. Lehetséges, hogy egyik állam felfegyverezze azt a másikat, amely háború esetén éppen az ő népe ellen fogja irányozni azokat a hajókat, tankokat és légi bombavetőket? Lehetséges. A hadfelszerelési gyárosok jó emberek, ők példát adhatnak az előzékenységből mindenkinek, számukra nincsenek ellenségek, csak üzletfelek. Nem is emberi egyedek ők. Acélfalat tapintana, aki ehhez a kérdéshez nyulna, olyan jól fed minden személyi megtámadás ellen ez a lebegő fogalom: societé anonyme. Ezek ellen a Csicsikovok ellen nem lehet semmit sem tenni. Vannak azonban még más fajta Csicsikovok is, akik egész országok népességét jobbgymódra adnák, csereberélnék. A gyarmatajánlok, akik óriási területeket odaajándékoznak, hol ennek, hol annak, — természetesen mindig a másét. Az még csak szóba sem kerül, hogy mi a véleménye, mi az akarata azoknak a millióknak és milliárdoknak, akiket csak úgy átírnának, mint egy hajdani orosz telket az ózszes jobbágyokkal. Hova tűnt az örök béke ábrándképe s a sokat hangoztatott önrendelkezési jog? Pedig már csak az az egyetlen önrendelke-

Királyi szavak. Csak a rendíthetetlen hit és a szűnet nélkül való munkálkodás vezethet teljes diadalra.

Fehér füst szállt fel a Sixtus-kápolnából

A konklavé Eugenio Pacelli bíborost pápává választotta
Az új pápa: XII. Pius névvel foglalta el Szent Péter trónját

Ma délután fehér füst tódult ki a Sixtus-kápolna kéményén és szállott magasan az ég felé, hirdelve a világnak, hogy van már pápa. Ugyanekkor a Szent Péter-templom erkélyéről elhangzott az ősi hagyományok szerinti bejelentés: „Habemus papam...“ És egyidejűleg a rádió éterhullámain, a telefon és táviró drótjain repült Észak és Dél, Kelet és Nyugat felé az örömet hozó hír, hogy a bíbornokok gyűlekezete Pacelli Jenőt, eddigi pápai államtitkárt, camerlengo bíborost megválasztották pápának, aki XII. Pius néven kezdi meg uralkodását. A Szent Péter-templom előtti csodálatos téren, a történelmi oszlopok óriási gyűrűjében, százezer ember torkából szakadt ki a mámoros éljenzés, amelyet Róma valamennyi harangjának érzékgása festett alá. A harangok muzsikáját láthatatlan erők széjjelvittek az egész világba és minden város és falu harangja nyomban rezonált a római üzenetre. Öt földrészen zúgott keresztül a híradás: Van már pápa...

Abból a tényből, hogy a választás mindössze egyetlen napig tartott és a másodszori menetben már megszületett a kétharmad többség, következtetni lehet arra, hogy a bíborosok testülete a halott XI. Pius nagy munkáját kívánja tovább folytatni. Pacelli bíboros az elhunyt nagy békepápa leghívebb munkatársa és bizalmasa volt, aki nemcsak pápi alázatból, hanem lelkes meggyőződésből is ennek a politikának és eszmeáramlatnak a hívévé szegődött, amelyet XI. Pius hirdetett. Hogy milyen utat fog követni Szent Péter trónjának új betöltője, Jézus Krisztus új földi helytartója, eziránt semmi kétség. Főmódom és nagyon előkelő gesztussal a XII. Pius nevet választotta, amiből az következik, hogy nagy elődje éterien tiszta emberszeretetét, nemes békétörökvetését, erős hitét és a rosszat elítélő éles bírálóat valjaj, követi és hirdeti. Tulajdonképpen semmi sem változott a Vatikánban, csak őrsváltás volt, mert az Úr régi kipróbált, hűséges szolgáját magához szólította és új őrt rendelt a nyáj mellé, aki ugyanolyan hűséggel és bölcsességgel kormányozza majd óriási birodalmát, mint akit felváltott. Csak a személy változott, az aggastyán helyébe férfikora delén levő, erőteljes ember került, még a név is maradt a régi, csak eggyel nagyobb lett. Pius ül ismét a trónon, egy új Pius, a tizenkettedik ezen a néven, aki a piusi szeretetet, békét, jóságot, felvilágosultságot és hitet adja a szenvedő emberiségnek és aki ugyanúgy magához öleli az üldözöttet, mint az előtte uralkodott másik Pius.

A konklavében összeült bíborosok jól választottak. A legméltóbbat, a legkiválóbbat, a lelkben legtisztábbat ültették a trónra, a legbőlcsebb fejre illesztik a hármaskoronát.

Habemus papam...

Rómából jelenik: A Vatikánvárosban lévő Szent Péter-téren reggel óta hatalmas tömegek várják állandóan a szavazások eredményét. Benn a konklavében izgalmas órák telnek és a Sixtus-kápolnában délelőtt tartották meg az első szavazást, amelynek eredménytelenségéről 11 óra tájban már értesült a közönség, mert

a kápolna kéményéből fekete füstfelhő tört elő,

amely jelezte, hogy az első szavazás nem hozta meg a választás sikerét. Délben 12 órakor tartotta meg a konklavé a második szavazást és egy óra múlva ismét fekete füst szállott a Vatikánváros fölé. Délután négy órakor újabb szavazásra került a sor.

A délutáni órákban a Vatikánvárosban, a Szent Péter-téren, már sokezer főre tehető tömeg gyűlt össze és türelmesen várt a délutáni szavazásra és annak eredményére. Délután négy órakor tartották meg a harmadik szavazást, amely eredményes volt.

zési vágy van mindannyiunkban, hogy békeségben élhessünk, munkálkodjunk, megmaradhassunk. Két milliárd ember szívében csak egyetlen érzés lángol: élni. Es mégsem tudjuk, hogy med-

Délután 18.08 órakor hirdették ki a választás eredményét,

amit a tömeg óriási üdvívalgással fogadott.

Pápává Eugenio Pacelli bíborost, volt vatikáni államtitkárt választották meg.

Az új pápa megválasztása római időszámítás szerint 17 óra 29 perckor történt meg. A megkoronázási ünnepség március 12-én lesz, soha nem látott fényes ünnepségek között.

„NEVEM LEGYEN: XII. PIUS“

A szavazás eredményének kihirdetése után a konklavé dékánja, Pignatelli di Belmonte bíboros, a konklavé titkárnak és a sixtusi kápolna sekrestyésének kíséretében Pacelli bíboros elé lépett és a következőket kérdezte:

— Elfogadod-e a választás által read hárt tisztelet?

Amire a bíboros egyetlen szóval felelt: Igen. Ekkor a konklavé asztala körül a bíborosok széke fölé emelt valamennyi baldachint lebontották, csak az az egy maradt, amely alatt az új

dig érjük meg a holnapot. Mert ott szerepelünk az új apokalipszis listán. Holt lelkek vagyunk, el akarnak adni a Csicsikovok.

(Flaneur)

pápa ült. A dékán ezután aziránt intézett kérdést a megválasztott bíboroshoz, hogy milyen név alatt akarja betölteni a pápai széket. Az új pápa így felelt:

— Nevem legyen XII. Pius.

Majd néhány szóval megindokolta, hogy miért választotta ezt a nevet. Ezután XII. Pius pápa cellájába vonult vissza, ahol feladták rá a fehér harisnyát, vörös cipőt, fehér pápai reverendát és a selyemmel átszőtt vörös stólat.

Közben 18.03 perckor szállt fel a füst a sixtusi kápolna kéményéből. A bíborosok itt gyűltek össze és amikor az új pápa megjelent, Pignatelli di Belmonte, a legidősebb bíboros, átadta a pápának a halaszgyűrűt, amelynek feje Szent Pétert ábrázolja hajón. A pápa ujjára húzta a halaszgyűrűt, majd ismét lehuzta és átadta a Vatikán vésnökének, hogy vessé abba az új pápa nevét. Nemsokára XII. Pius megjelent a Szent Péter-templom erkélyén és az ott várakozó százezernyi tömegre áldását adta. A Sixtusi-kápolnából való távozása előtt történt az első adoratio és a bíborosok sorra a pápa elé járultak.

EGY RAGYOGÓ TEHETSÉG — A CSÚCS-PONTRA JUTOTT

Az új pápa államférfi, a világpolitika tűzvonalának embere, de elsősorban pap. A rejtett munka mártírúrával lett életút kanyarog már mögötte vissza a múltba. A hat évtized révén felemelő élmény erről az életről és erről az útról röviden meditálnunk most, amikor a világ legmagasabb és legfelelősségteljesebb tiszttségére bizonyult méltónak.

Külsőségeiben szenzációs események nélkül az az egyenes, felfelé ívelő diplomáciai pálya, amelyet a mai Európának az egyik legragyogóbb tehetségű államférfia befutott. Eugenio Pacelli bíboros-államtitkár már családi körülményei is elősegítették abban, hogy összeköttetéseket szerezzen a pápai udvarhoz. Rómában született 1876-ban, ősi olasz családból, ahol atyja a világi konzistorialis ügyvédek dékánja volt.

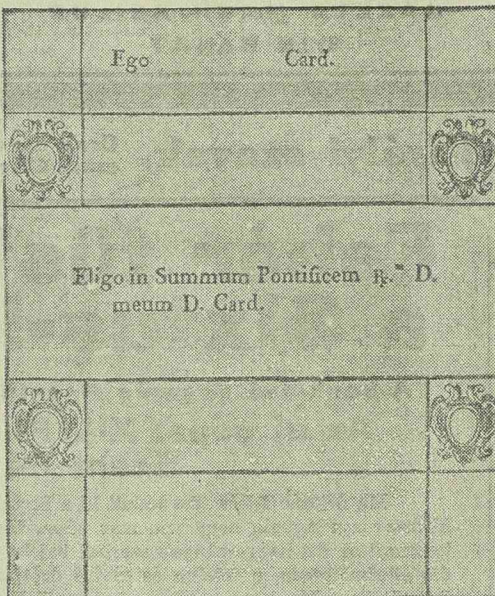
AZ ELINDULÁS

Már fiatal korában feltűnt tanítóinak a rendkívül tehetséges, éleseszű fiatalember, aki korán megérezte papi hivatását. Nagyobb események, jelentősebb zökkenők nélkül mulnak el a gyermekévek és a fiatal Eugenio Pacelli felvételét magát a római központi szemináriumba: teológus lesz. Feljebbvalóinak figyelmét itt is magára vonja határozott vonalú jellemével, könyörtelen logikájával és nem utolsósorban rendkívül hajlékony, simulékony és tapintatos viselkedésével. A későbbi ügyes és az eredményt mindig kiharcoló diplomata már itt megmutatja orozslánkörmeit, már ekkor többen akadnak, akik benne látják a vatikáni diplomácia egyik jövőndő nagyságát. Eugenio Pacelli egész élete, pappá szentelése óta, a pápai államtitkárság hatáskörén és keretein belül folyik le. A fiatal pap tehetségeire felfigyel az ilyesmire iránt különösen érzékeny pápai államtitkárság és a későbbi XV. Benedek pápa, aki annakidején a másodállamtitkári méltóságot töltötte be, maga mellé vette. Ebben a hivatalban ismerkedett meg a pályája elején álló fiatalember azzal a nagyszerű, hosszú évszázadokon keresztül kifinomodott diplomáciai művészetrel, amely a pápai kancellária hagyományos öröksége. Itt tanulta meg a gyakorlati részét mindannak, amit tanulmányai-ból ismert, itt szokott bele, hogyan kell egyházi jogi és egyháztörténelmi képzettségének gyümölcsét a realitás életben a hatalmi kérdések felett döntő diplomáciai tanácskozásokon kamatoztatni.

A NUNCIUS

Közben nagy események történnek világszerte. 1914-ben kitör a nagy háború, lángborúl előbb Európa, azután mind az öt világrész és a fegyverek mellett váltvetve harcol a csapatok mögött a diplomácia. Pacelli rendkívüli teljesítményekhez szokott munkabírása új terhek súlyát veszi vállára: kiegészíti a Vatikán ama mozgalmát, mely a hadifoglalkozások sorsának enyhítésén fáradozott. Németország elkeseredetten védekezik szövetségeseinek élén, a vihar tetőpontra hág és ebben az általános világkataklizmában elindul Rómából 1917. derekán a legfrissebben kinevezett pápai követ: Eugenio Pacelli nuncius, hogy elfoglalja állomáshelyét Bajorország fővárosában. Münchenben kerül első ízben szorosabb összeköttetésbe a német néppel. Meg van az adottsága, hogy belelje magát más fajok felkeltésébe és gondolkodásába, hogy megértse azokat is, akik mások, egészen különböznek tőle. Még müncheni tartózkodása alatt tökéletesen elsajátítja a németnyelvet, barátokat szerez. Összeköttetéseket épít ki, mályrhatáron foglalkozik a német egyház sajátos nehézségeivel és problémáival. 1920-ban kapja kézhez Rómából előléptetését, melyben egész Németország pápai követévé nevezi ki a Szentszék, berlini székhely-

lyel. A változott alkotmányú és államberendezésű Német Birodalom új viszonyok elé állította a pápai diplomáciát, újra kellett rendezni a Szentszék és a Birodalom, illetőleg a Birodalom egyes államai közötti kapcsolatokat. Pacelli 1924-ig készíti elő a bajor konkordátumot, melynek létrejötté az ő érdeme. Egyáltalában az a tény, hogy a világháború utáni Németország kezdetben megértő és barátságos magatartást tanúsított a katolikusok és a Szentszék irányában: ebben nem kis része volt Pacelli előbb müncheni, majd berlini nunciának, aki igaz szeretettel közeledett a német nép felé és úttörő eredményeket

A bíborosok szavazójegye

A ma összeült konklávéban a bíborosok ilyen szavazójeggyel szavaztak. A felső részbe a bíborosok neveiket, a középső részbe a jelölt nevét, az alsó részbe a pápajelölt jelmondatát, rendszerint egy bibliai igét, írták be

ért el. Berlinben új konkordátumot készített elő, ezúttal Poroszországgal, ahol a világháború alatt leghangosabban hirdették a „Los von Rom” jelszavát. Pacelli itt is eredményt tud felmutatni. Öt év múlva, 1929-ben, aláírják a porosz konkordátumot, ami után nemsokára visszakerül Rómába. Ugyanebben az évben elnyeri a bíbornoki kalapot és visszavonult munkásságot folytat az államtitkárságon.

Uj támadásra készülnek a japánok

El akarják zárni a kinalakat a nagyhatalmaknak engedményezett területekről

Sanghaiból jelentik: A Times tudósítója jelenti: A japánok mind erősebb nyomást gyakorolnak a tiensini angol és francia engedményes területre. Úgy látszik, hogy rövid időn belül elhatározó lépésre készülnek. A drótakadályok és torlásokon kívül erődítési munkálatokat végeznek a folyó mentén is. Ezzel a munkával azt a célt akarják szolgálni, hogy az engedményes területet egyik percről a másikkra minden előzetes értesítés nélkül elzárhassák. Megbízható helyről származó jelentés arról számol

be, hogy a hatóságok már utasították is ez engedményes területen lakó japánokat az elköltözésre.

Tokióból jelentik: Japán rendkívüli költségvetése 5 milliárd yent tesz ki. Ez az összeg kizárólag a kína—japán háború folytatására lesz felhasználva.

Tokióból jelentik: A japán lapok azt jelenti, hogy Csank-Kai-Sek a kormány székhelyét Csung-Kingból Kun Mingba teszi át, hogy a veszélyes zónán kívül essen.

Ribbentrop a német határon fogadta az árutazó Ciano grófot

A baráti együttműködés kifejllesztése erősödött meg a varsói találkozón

Krakkból jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter lengyelországi látogatásának befejezése után a következő hivatalos jelentést adták ki:

— Ciano gróf látogatása és tanácskozásai során a két ország külügyminiszterei megállapították, hogy államaik között a legbarátságosabb viszony áll fenn. Leszövegezték, hogy az olasz és lengyel politika céljai az igazságosság és a rend megőrzése. Megegyezés jött létre, hogy a baráti együttműködést még jobban kifejllesztik és a gazdasági érdekekre kölcsönösen tekintettel lesznek.

Beck a Stefani ügynökség képviselője előtt

kijelentette, hogy rendkívül boldog, mert az olasz barátság megalapozása nemcsak politikai, hanem érzelmi szempontból is fontos. A két ország együttműködése döntő jelentőségű a jelenlegi európai viszonyok mellett. Ciano gróf hasonló nyilatkozatot tett és biztosította Lengyelországot, hogy az összeköttetések baráti kimélyítése meg fogja hozni a kívánt eredményeket.

Bécsből jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter ma hajnalban megérkezett az osztrák határon lévő Ludenbergbe. A pályaudvaron Ribbentrop német külügyminiszter személyesen fogadta Ciano-t, aki rövid idő múlva folytatta útját Olaszország felé.

A spanyol köztársaságiak lemondtak az ellenállásról

A kortez elnöki vette át a köztársasági elnöki tisztelet.
Petain tábornagy a burgosi követ

Poncet utasításokért Párisba megy

Német csapatok mentek Lybiába. Göring az „éles kard” politikáját hangoztatja

Negrin Mexicoba megy

Párisból jelentik: A reggeli lapok Madridból ugyan ellentmondó híreket kapnak. A Matin szerint a köztársaság épülete összeomlóban van. Az anarchisták és a szélsőbaloldaliak megkezdték állítólag a fosztogatást. Negrin miniszterelnök Valenciában tartózkodik és egy külföldi hajó érkezését várja, hogy azzal Délamerikába utazzon. Az Oeuvre szerint a spanyol köztársaságiak végső ellenállásra készülnek. A Jour szerint Bonnet külügyminiszter Madrid helyzetéről szólva, kijelentette, hogy Miaya Madridból nyomtalanul eltűnt, míg a köztársasági csapatok többi vezetői úgy vélik, hogy az ellenállás kilátástalan. Miaya utóda, Cassado ezredes szintén az ellenállás beszüntetését kívánja.

Közik a francia főváros lapjai Negrin miniszterelnök hivatalos közleményét, amelyet a szerdai mi-

nisztertanács után adott ki, amelynek tartalma a következő:

A köztársasági kormány megkapta a hivatalos értesítést. Azana elnök lemondásáról. Az alkotmány rendelkezései értelmében most a nemzetgyűlés elnöke, Martinez Barrio veszi át a köztársaság elnöki teendőit.

DIPLOMÁIAI ÚTRA TERELIK A FRANCIA—OLASZ ÜGYET

Londonból jelentik: A Daily Mail jelenti Rómából, hogy Francois Poncet, Franciaország római nagy követe március 4-én Párisba utazik, hogy átvegye Bonnet külügyminisztertől az utasításokat az Olaszországgal való tárgyalások újrafelvételére. Úgy tudják, hogy az olasz követelések kérdését diplomáciai úton fogják letárgyalni.

Anglia már nem fél a légitámadásoktól

Londonból jelentik: Az alsóház ülésén Herbert Morrison, ellenzéki képviselő beszélt hosszasan a nemzetközi helyzetről. Szerinte a helyzet kulcsa Németország kezében van és minden attól függ, hogy Németország komolyan veszi-e békenyilatkozatait. Anglia eddig szorongással nézte Németország közeledését. Az volt az impressziója, hogy egy hátrakulcsolt kezű férfivel tárgyal, aki revolvért szorongat a kezében. Véget kellett vetni annak az állapotnak, hogy Anglia lakossága repülőgéptámadásoktól féljen, hogy a kormány is annak az eshetőségnek a hatása alatt álljon, hogy az esetleges háború esetén ellenséges repülőgépek inváziója súlyos sebeket ejthetnek Anglián, hogy pusztulást és rombolást okozzanak egész Angliában és virágzó területeket és városokat romhalmazzá változtathatnak. Ennek a szorongó érzésnek most már vége szakadt, mert az angol légvédelem néhány hónap alatt a haladás óriási útját tette meg. A rettegés és félelem időszaka már a múlté. Az önkéntesek toborzása még nem érte el a kívánt eredményt, azonban nagyszerű eredménynek tekinthető az a tény, hogy aránylag néhány hét alatt több, mint egymillió önkéntes jelentkezett katonai kiképzésre.

— Anglia ma már nem fél egy ellenséges támadástól, mert bizonyos, hogy az angol hadsereg hamarosan megsemmisítene azt az elenséget, amely meg meri támadni az angol szigetországot — mondotta a képviselő.

ANGLIA HADEREJE

Londonból jelentik: A Times vezércikkben számol be arról, hogy Anglia szárazföldi hadseregének költségvetése ebben az évben 26 milliárd frankot tesz ki és először fordul elő hosszú idők óta, hogy többet költ a szárazföldi hadseregére, mint tengereszetére. Ennek az összegnek csak egytizedét költ zsoldra, míg a kilencztedrészt az anyagi felszerelésre fordítják. Nagybritanniának ezidőszakra 600 ezer főnyi hadserege van és emellett a világ legerősebb hajóhada, amelyet óriási erejű légiflotta támogat. Ez az egyesített haderő biztosítékot jelent minden támadás ellen.

NÉMET CSAPATSZÁLLÍTÁSOK LIBIA IRÁNYÁBA

Párisból jelentik: A Figaro londoni munkatársa jelenti: A Whitehallba aggodalmat keltő hírek érkeztek német csapatszállításokról Libia irányába, valamint arról is, hogy gyarmati egyenruhákat és hadianyagot küldenek az olasz gyarmatokra. Londoni beavatott helyen úgy tudják, hogy Göring marsall olaszországi útja alkalmával Libiába is ellátogat, a mivel igazolni kívánja azt az érdeklődést, amellyel Németország Olaszország gyarmati igényei iránt viselkedik. A Jour szerint rövid időn belül várható Perth lord újabb érélyes demarsa Rómában. Az angol nagykövet az alkalommal ki fogja jelenteni, hogy kormánya meglepetéssel és sajnálattal kénytelen megállapítani az újabb csapatszállítások tényét.

GÖRING MINISZTERELNÖK HARCÍAS BESZÉDE.

Berlinből jelentik: Göring miniszterelnök a hadsereg vezetői előtt a következő beszédet mondotta:

nélküli erővel semmisítette volna meg ellenségeinket. Légi haderőnk és tüzéségünk ellenállhatatlan hatalmú és ezt be is bizonyítottuk volna. A tisztikarnak kötelessége, hogy a hadsereg nemzeti szocialista szelleme felett örökön és ezért felelősséggel tartozik. Ez elsősorban azt jelenti, hogy a hadsereg feltétlen hűséggel és vak engedelmességgel tartozik a vezér és annak parancsai iránt. Tovább kell fegyverkezniünk, hogy készen álljunk azokkal a nagyhatalmakkal szemben, amelyek példátlan arcátlanossággal a béke és a civilizáció védelmezőinek szerepét bitorolják és soha nem látott mértékben fegyverkeznek. Hitler kancellár több ízben javasolta a fegyverkezések korlátozását, de eredménytelenül.

Jelszavunk az 1939. évre: Biztosítanunk kell légi haderőnk megdönthetetlen fölényét, hogy ezen a téren senki utol ne érhesse bennünket, bármi is történjen.

BONNET KÜLÜGYMINISZTER A KÜLGYI BIZOTTSÁGBAN

Párisból jelentik: Bonnet francia külügyminiszter a külügyi bizottságban tett nyilatkozata után még a következőket mondotta:

Ciano olasz külügyminiszter nyitlan megmondotta, hogy Lengyelország ragaszkodik a Franciaországgal való szoros szövetségi kötelei-keihez.

Még január 25-én, vagyis a köztársasági csapatok bekerítése során, Azana köztársasági elnök kísérletet tett a francia kormánytól, hogy eszközözzön ki fegyverszünetet a spanyol nemzetiekkel, Franco tábornok azonban nem fogadta el Negrin kormányelnöknek azt a feltételt, hogy a külföldi önkénteseket vonják vissza a frontokról és hogy biztosítsák a politikai ellenfelek büntetlenségét. A köztársasági csapatok ellenállása azonban nem tarthat tovább. Franco tábornok másrészt közölte az olasz önkéntesek vezetőjével, Gamba tábornokkal, hogy időszereinek tartja a barcelonai bevonulás után a Spanyolországban harcoló önkéntesek visszahívását. Gamba ezután Rómába utazott, ahol közölte Franco óhaját.

FRANCIAORSZÁG SPANYOL KÖVETE

Párisból jelentik: Petain tábornagyt Franciaország burgosi nagykövetévé nevezték ki.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ELISMERI FRANCOT.

Washingtonból jelentik: Itteni külpolitikai körökben úgy tudják, hogy a napokban Roosevelt elnök elé terjesztik a nemzeti Spanyolországot elismeréséről szóló javaslatot és előreláthatóan Franco kormányának hivatalos elismerésére a jövő hét folyamán kerül sor.

Német mintájú intézkedéseket kért egy magyarországi képviselő

Budapestről jelentik: A zsidójavaslat csütörtöki vitájában az első felszólaló Müller Antal keresztény párti képviselő volt, aki közölte, hogy a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja, mert azt indokoltnak tartja. tekintve, hogy a zsidóság sehol a világon olyan hatalomra nem tett szert, mint Magyarországon. Magyarországnak úgy szólna az egész közgazdaságát kiszajátították és amellett ez a törvény nem a zsidóság ellen irányul, hanem a keresztény magyarság érdekében szükséges.

Tiltakozik az ellen, hogy a magyar zsidóság szabotáljon. Szerinte ez az utóbbi időben terszerűen történt és ez aláassa az egész közgazdaság életét.

A vita második szónoka Rassay Károly volt. Megállapítja, hogy ez a törvény az emberek száz-ezreit és a gazdasági élet gyökerét érinti, nem nemzeti szükséglet, hanem tisztán emberi önzés folytán került a ház elé. A javaslat túlmegy az ésszerűség határára és megbontja a közjogi egységet. Foglalkozik az első zsidótörvénnyel, amelynek hatását még nem lehet felmérni. Darányi Kálmán volt miniszterelnök az első törvényjavaslat megszavazása után azt mondotta, hogy a zsidókérdés ezzel lezárult.

Kár volt éppen a Felvidék visszatérése után ezt a problémát bedobni a közvéleménybe. Részletesen kritizálja a javaslat indokolását, a mely szerinte bántó és sértő. Beszéde során gyakran támadja Imrédy Béla volt miniszterelnököt és azt állítja, hogy Imrédy és kormánynak tagjai a nyilasokkal ültek le tárgyalni és igyekeztek őket tülcseztetni. Imrédy az anarchia felé vitte az országot és fevozásával általános megkönnöyebbitést idézett elő. Részletesen foglalkozott ezután a javaslat egyes intézkedéseivel és azt mondja, hogy meg kellett volna maradni az első zsidótörvény mellett. Ez a ja-

vaslat első-, másod- és harmadrendű állampolgárokat csinál. Mindenkinek igazolnia kell keresztény mivoltát, ami igen nehéz, mert Imrédy, a miniszterelnök, teljes állami apparátussal sem tudta ezt igazolni.

Ezután rámutat a javaslat kihatásaira és az a véleménye, hogy nagy munkanéküliség fog bekövetkezni.

— Vándoroljon ki — kiáltják feléje a jobboldalról.

Rassay kimutatja, hogy a zsidók nem tudnak kivándorolni, mert senki sem fogadja be őket. Középeurópában ötmillió zsidó él és szó sem lehet arról, hogy ilyen tömeget valahol el tudjanak helyezni. Ezt a kérdést bent az országban kell megoldani. A javaslattal szemben az elvi elutasítás állapontján áll. Mégis azt javasolja, hogy

terjenek vissza legalább az első zsidótörvényhez,

dobják ki a felesleges és bántó intézkedéseket, terjenek le a faji alapról és szállítsák le a százalékokat, mert arra nincs semmi szükség. A javaslat szerinte csak agitív célokat szolgál és a nemzet legfőbb érdeke, hogy ez a probléma lekerüljön a napirendről.

Végváry József kormánypárti képviselő a javaslat mellett szólalt fel. Örömmel üdvözi a javaslatot, mert az a nemzet érdekeit szolgálja. Időszereinek tartja a javaslatot, amit a felvidéki zsidóság szereplése tett aktuálissá. Szerinte még erősebb intézkedésekre volna szükség. Így zsidónak kell tekinteni azt is, akinek a házastársa zsidó. Arról beszél, hogy a zsidók igyekeztek megfertőzni a közéletet. Erősebb intézkedéseket kíván, így azt is, hogy a keresztény üzleteket fel kell tüntetni és a zsidókról katasztrófát kell készíteni. Ezután még néhány német mintájú szigorítást sürget. Utána az ülést berekesztették és annak folytatását péntekre tűzték ki.

Szent Péter 262. utódának választói és jelöltjei

Érdekes részletek a titokban tartott nyílt szavazási módról

Ez a cikk, amely a pápaválasztás érdekességeivel foglalkozik, még akkor íródott, amikor a bitorosok a konklávén tanácskoztak. Azóta már van a világnak új pápája Pacelli bíboros-államtitkár személyében, de ez az írás érdekességéből és időszíri- ségéből nem veszített semmit.

Rómából írják: Szerdán kezdődött a vatikáni épületrésztől szigoruan (con clave, vagyis kulccsal) elzárt részében Szent Péter 262. utódának a választása. A mi közjogi terminológiánk szerint, amit az újságolvasó közönség könnyen megért, ez olyanfajta titkos szavazás, amelynek szavazólapjaira ráírják az egyes szavazóknak a nevét és azt a nevet, amelyre az illető szavazó szavazatot adta, mégis titokban marad, hogyan szavazott, mert a konklávé összes tagjai, nemcsak a bíborosok, de titkárai és a segédzse- mélyzet is esküvel fogadják a titoktartást.

Mivel a Szent Atya választásához a leadott szavazatok kétharmad többsége szükséges, most tehát 62 pápaválasztó bíboros közül 42 bíboros szavazata.

A választás több napon át tart, figyelembe véve, hogy naponta csak két menetet rendeznek és pedig egyet délelőtt, egyet dél- után.

Mindkét menetet egy-egy pótszavazás kö- veti, ha nincs meg az előirt többség. Ez azt je- lenti, hogy naponta tulajdonképpen négyszer szavaznak a pápaválasztó bíborosok, amíg „ha- bemus papam”, vagyis meg nem választják a Szent Atyát, aki hagyományos szokás szerint a bíborosi testület tagjai sorából kerül ki, bár más papi személy is választható, sőt a történe- lem tud civilpápáról is, akit csak megválasztása után szentelnek fel pápá.

A konklávé különösége a napi sajtóban meg- jelent tudósításokból ismeretesek.

KÉT IRÁNYZAT KÜZDELME

A szigorú titoktartás ellenére érdekes rész- letek kerültek nyilvánosságra a konklávékról.

A három legutolsó pápaválasztáson két-két irányzat állt egymással szemben.

Az egyik az intranzigens irányzat, amely a hitélet tekintetében teljesen szigorú, a másik ellenben szabadelvűbb, alkalmazkodóbb, engedé- kenyebb. Az 1903. évi konklávén az első szava- zászor Rampolla bíboros, az akkori idők Pa- celli-je, XIII. Leó pápa államtitkára, a szabad- elvű áramlat jelöltje kapta a legtöbb szavazatot, 24-et, ami természetesen még messze esett a kétharmad többségtől, vele szemben pedig Gotti bíboros, a márvány-kardinális (olyan rideg volt, mint a márvány), csak 17 szavazatot nyert.

A két irányzat küzdelme nem dőlt el és egy „outsider”, Sarto bíboros, a velencei pátriárka, aki az első menetben mindössze öt szavazatot tudott szerezni, került ki győztesen és mint X. Pius foglalta el a pápai trónt. Az 1914. évi kon- klávé korántsem folyt le ilyen izgalmasan, noha akkor is megütközött a két irányzat. Merry del Val bíboros, pápai államtitkára képviselte az intranzigens irányt, Gasparri bíboros, a későbbi nagynevű államtitkár, a lateráni szerződés előkészítője pedig a szabadelvűbb tendenciát. Az első menetben Gasparri 24, Merry del Val pedig csak 20 szavazattal jutottak az élre, de a bí- borosok kompromisszuma végül della Chiesa bí- borost emelte XV. Benedek nevére a pápai szé- ke. Ezen a konklávén történt, hogy három ame- rikai bíboros csak akkor érkezett meg Rómába, amidőn már megválasztották XV. Benedeket, aki el is rendelte, hogy a pápaválasztó konklá- vé ne a pápa halálát követő tizedik napra hí- vják egybe.

Az 1922. évi konklávé már sokkal izgalma- sabb lefolyású volt. A bíborosok, akiknek so- rából 53-an vettek rajta részt,

14-szer szavaztak,

amíg a milánói érsek, Ratti bíboros, aki először csak öt szavazatot kapott, a negyedik napon 42 szavazattal, vagyis a kétharmad többségen fe- lül még hat szavazattal Szent Péter trónjára ülhetett és XI. Pius nevet vette fel. A két irán- yzat itt is felvonult: Gasparri bíboros, a szabad- elvű tendencia híve, az intranzigens irányzatnak két olyan kitűnőségével állt szemben, mint Mer- ry del Val bíboros és a velencei pátriárka, La-

fontaine bíboros. Az első menetben Lafontaine vezetett átlag 24 szavazattal, később Gasparri előzte meg, de egyik sem tudott győzni.

A bíborosok Tacci kardinálist szerették vol- na a pápai trónra emelni és két szavazat híján Tacci már-már elérte a szükséges többséget. Ek- kor azonban arra kérte „porporati” testvéreit, te- kintsenek el az ő személyétől, mert úgy sem bírná a méltóság súlyát elviselni. Ilyen előzmé- nyek után jutott előtérbe Ratti bíboros neve, aki a harmadik napon már 11, 14, sőt 27 szava- zatot kapott, a negyedik napon 30-ra emelkedett szavazatainak a száma és végül még a kétha- mad többséget is tulhaladta.

A most kezdődő konklávé az előjelek után íté- lve csak egyben hasonlítható az előzőkhöz: ezen is 62 bíboros vesz részt, mint 1903-ban, de már nem jelentkezik olyan merően a két irán- yzat. A „jelöltek” közül Pacelli államtitkár em- lékzetté kimagasló egyéniségével az elmúlt kon- klávéknak hatalmas egyéniségeire és méltán ál- lítható egy sorba Rampollával, Merry del Vallal és közvetlen elődével az államtitkári székben, Gasparrival. Hozzá hasonló kimagasló egyéniség nincs, vagy alig akad az egyházfejelmek kö- zött. Az első szavazáson alighanem Pacelli kap- ja a legtöbb szavazatot, de ezt már csak a törté-

nelem fogja megállapítani, mert a Szent Kollé- gium tagjai szigoruan őrzik a titkot és a világ legügyesebb riporterei hasztalan fáradságnak...

A VALASZTÓK

De mielőtt tovább mennénk, tartsunk rövid seregszmerlet a választókon. A konklávénak — mint ismeretes — 62 tagja van. A délamerikai bíborosok, Copello (Argentina) és Leme (Brazi- lia) ma este már bizonyára Rómában lesznek és teljes lesz a testület, bár a létszám nincs betöl- tve, mivel a bíborosok száma 70, de hét bíborosi kalapnak nincs birtokosa.

A 62 bíboros közül 35 olasz,

hat francia, négy német, három spanyol, három az Egyesült Államokból való, egy-egy pedig angol, ír, belga, portugál, lengyel, magyar, cseh, szíriai, kanadai, argentinai és braziliai. Mivel a kétharmad többség 42, 35 olasz bíborosnak a szavazata csak legalább hét más nemzetiségű bíboros szavazatával együtt adja meg a quoru- mot, viszont — ami majdnem elképzelhetetlen,

ha az összes nem olasz bíborosok egyse- gesen szavaznak is és nem olasz bíborost akar- nak pápának választani, a 27 nem olasz bi- borosnak legalább 15 olasz szavazatra is szüksége van, hogy elérje a kétharmad töb- bséget, vagyis a 42 szavazatot.

Mindez különben csak aritmetikai játék, mert a pápaválasztás nem ilyesmin dől el. Hagyjuk te- hát az effajta kombinációkat és nézzük, kiket kombinálnak jelöltnek. Olasz és francia világlá- pok tíz nap óta igen sokat irnak erről és mi nem vétünk a katolikus engedelmesség, sem külpo- litikai érdekeink ellen, ha rövid áttekintést adunk.

Az esélyes jelöltek

Chateaubriand nagyon büszke volt, hogy — éppen száz évvel ezelőtt — etaltálta, ki lesz a pápa, amidőn 1893-ban Castiglione bíborost vá- lasztották meg és VIII. Pius néven következett. Ugyancsak Chateaubriand állapította meg na- gyon szellemesen, hogy a pápaválasztásnál nem érvényesül három dolog: 1. az asszonyi intrika, 2. a nagykövetek áskálódása és 3. az udvari be- folyás. Az egyházfejelmek mindenképp arra ügyelnek, hogy ne válasszanak tulságosan idős pápát. Ezért a 75—80 esztendő bíborosokat bátran mellőzni lehet minden kombinációban. A 35 olasz bíboros közül — a nem olaszokat az előbb mondottak értelmében nem vesszük figye- lembe! — Hatan már 75 éven túl vannak, vi- szont mivel csak két olasz bíboros nincs még 60 éves és

a pápát rendszerint a 60—70 éves bíbor- osok közül választják, összesen 23 olasz bi- boros jöhet kombinációba.

A szerzetes rendekből kikerült bíborosokat azonban mellőzni lehet, mert ezeket szerzetes- rendjük partikuláris szempontjai a tudat alatt befolyásolhatják. Az olasz bíborosok közül szer- zetesek a következők: Boggiani (dominikánus és 76 éves), Boetto (jezsuita, 63 éves), Rossi (karmelita, 63 éves), Schuster (bencés, 59 éves) és Piazza (karmelita, 55 éves). Boetto genovai érsek kétségkívül a legkimagaslóbb olasz egy- házfejelmek közé tartozik, de jelöltsége ellen éppen főpapi körökben azt hozzák fel, hogy je- zsuita és ha megválasztanák pápának, benne erősebb volna a „fekete pápa mint a „fehér pá- pa”!

Az esélyes jelölteknek két nagy csoportját szokták megkülönböztetni: az egyházne- gyek élén álló bíborosokat és a kuriális bi- borosokat,

ez utóbbiak a pápai diplomaták. Az előbbie- zött della Costa firenzei érsek, Nasetti Rocca bo- lognai érsek, Lavitrano palermói érsek, Fossati turini érsek és Ascalesi nápolyi érsek nevé- mit leggyakrabban az olasz és francia sajtóban.

Ascalesi nápolyi érsek különösen kedvence a fasiszta sajtónak, hiszen a Ducet mint provi- denciális államférfiút és a haza újjáépítőjét fog- lalta beszédébe. Fossati turini érsek ugyanigy aposztrofálta a Ducet.

Della Costa firenzei érsek különösen ro- konszenves a franciák előtt, talán azért is, mert Hitler kancellár firenzei látogatása idején nem tűzte ki az érseki palotára a német zászlót. Naselli-Rocca bolognai érsket a faji teória he- ves ellenzőjének tartják, aki legutóbb kijelentet- te, hogy az államban bizonyos keretek között a zsidók is játszhatnak szerepet. Lavitrano paler- mói érsek a fasisztnak olyan lelkes híve, hogy a szankciók idején főpásztori keresztjét adta a Haza oltárára és áldozott a buza-cata javára is.

A kuriális bíborosok közül Pacelli mellett Maglione volt pápai nuncius, a zsinati kongregá- ció titkára. Marmaggi, volt romániai, csehszlová- kiai és lengyelországi nuncius, valamint Masini bíboros, a kitűnő jogász és az auchariztikus kongregáció igazgatója az esélyes jelöltek. A pápai diplomaták jelöltséget általában csak az- ért kifogásolják, hogy kitűnők a diplomáciában, de a lelkiekre már nincsenek ugyanolyan tekin- tettel.

A konklávé tagjait természetesen egyaránt mozgatják napjaink összes nagy problémái: a világnézetű harcok, amelyekben belül az intrazin- gensébb, konzervatív irányzattal most is szem- ben áll, ha nem is annyira, mint az előző konklá- vékon, a modernebb irányzat, amely a katoliku- mot a filozófia és a kritika adottságaival óhaj- ta összehangolni és nagyobb figyelemre méltat- ja az Egyház és az Állam viszonyát. Bárkine essék is a konklávé választása, Szent Péter 262. örököse felé a legteljesebb bizalommal tekint a földkerekség. A római Szent Péter-téren mégis izgatottan lesik a száraz szalmával együtt elége- tett utolsó szavazólapok felszálló füstjét, a sfu- matát, amely a rádióval egyidejűleg adja tudá- ra urbi et orbi, hogy ismét be van töltve a vi- lág legelsőyosabb öröksége. Berecz Sándor.

A kolozsvári Román Opera vendégiátéka

Pénteken este

Manon

Massenet operája

Szombaton este

Parasztbecsület és bajazzok

Mascagni és Leoncavallo operái.

Előadások kezdete este fél 9 órakor

130 tagú együttes. Saját kellék és diszlettár. — Jegyek 20—120 leies áron a pénztárnál Vasárnap délután levek 15—60 lei.

Vasárnap délután fé négy órakor csó

helyárrakkal

Cigánybáró

Strauss János vigerája

Vasárnap este fél 9 órakor bucsuelőadás

Mártha

Fotow operája.

Becsületsértési per után újabb becsületsértés

Eckhardt Tibor és Makay János összecsapása egy törvényszéki tárgyaláson és a folyosón. Kié lesz a végszó?

Budapestről jelentik: A törvényszéken ma izgalmas keretek között tárgyaltak le egy sajtópert. Eckhardt Tibor a múlt évben feljelentést tett Makay János képviselő, a zsidó javaslat előadója ellen sajtórágalmazás címén, mert az Új Magyarország múlt év április 17-iki számában „Eckhardt és a hadsereg” címen cikket írt, amely alkalmas arra, hogy őt közmegegyezésnek tegye ki. A tárgyalás során Eckhardt maga mondta el a vádbeszédét, de a bíróság ennek ellenére is felmentette Makay Jánost a vád alól, büntelemény hiányában. Eckhardt az ítélet kihirdetése után kijelentette, hogy megnyugszik, de majd más úton fog magának elégtételt szerezni. Ezzel elhagyta a tárgyalótermet és néhány hívével együtt a folyosón megállt beszélgetni, amikor szembekerült Makayval. Eckhardt felindultan súlyos sértő szavakat használt ellenfelére, majd a végén kijelentette, hogy most már elintézte az ügyet. Makay erre azt felelte, hogy az lesz az elégtétel, amit ezért Eckhardt kapni fog. Úgy tudják, hogy a felek lovagias útra terelik az ügyet.

JANCSI, MÁR MEGINT ÖSSZEVISSZA ÜTÖTTED A TÉRDEDET?

ANYUKÁM, KENJ REÁ EGY KIS SLOANST!

A gyerekeknek igaza van. Tapasztalatból tudja, hogy az ütődés hamarabb gyógyul, ha azonnal bekeni enyhén Sloans-szal. Anyuka is tudja, hogy a Sloans Liniment segít a szervezetnek, hogy az összetöltült vért a sérült szövetekben felfrissítse újjal, egészséget adóval. Tudja, hogy a megütött testrészt nem dagad fel, ha azonnal alkalmaz Sloanst. Sloans nem hiányozhatik egyetlen anyai házi gyógyszerládából sem.

SLOAN'S LINIMENT
a család gyógyszerete

Fokozza
A SZERVEZET
TEVÉKENY-SÉGÉT.

Szülők, ti nem szerettétek a gyermekeiteket

Pacha Ágoston megyés püspök megrázó erejű nagyböjti pásztorlevele az egyke ellen

Pacha Ágoston megyéspüspök kibocsátotta böjti pásztorlevelét, amely a nagyböjti egyik vasárnapján az egyházmegye összes katolikus templomainak szószékéről felolvasandó. A megrázó erejű püspöki körlevél többek között a következőket tartalmazza:

— Szemrehányással fordulok hozzátok és amily sokatlanul hangzik, én bevádolok benneteket. A farsang napjaiban talán túlhangos dártdók voltak. Úgy lehet, hogy néha-néha meg is feledkeztek a jó Istenről és megbántottátok őt, amikor a mulatozásnak alig volt határa és súlyosan vétkeztek. Csakhogy az én szemrehányásom, az én vádolásom nem a farsang túlzásairól szól, nem egy-két napra, nem egy-két alkalomra vonatkozik. Esetendőknek, sőt évtizedeknek az eseményei vonulnak el a lelki szemem előtt, amelyek miatt most vádolkok.

Ti szülők, ti nem szerettétek a gyermekeiteket!

Ez kemény szó és szigorú beszéd. Tudom, hogy ezzel minden édesapa és édesanya leggyöngédebb érzéseibe belemarkoltam. De én állom a szavamot: Te nem szereted a gyermekeidet! Járom a városokat, megfordulok a falvakban és végzem a kötelességet, amint Isten azt rám ruházta. Mélységesen szomorú tapasztalatokat teszek.

Üres az ucca. Keresem a hangos és játszódozó gyermekeket és hiába keresem őket.

Híre jár, hogy ebben a faluban, meg amabban beszüntetnek egy tanítói állást, feladnak egy iskolát, mert nincs iskolásgyermek. Hol ebben, hol abban az uccában üresen marad egy ház, mert nincs lakója. A tulajdonosok elhaltak és ivadékaik nem voltak. A szántóföld művelésre szorul. Az ember és a felesége egymagukban nem képesek a munkát elvégezni, gyermekeik pedig nincsenek, akik a munkában segítségükre lettek volna. Így hát mások vonulnak be a házaikba és majd mások gazdálkodnak a földjeiken.

— Mindjobban meglátszik a falun, hogy öregedő és csak elvéhenhd emberek laknak a faluban.

A baj évről évre nagyobb lesz. Kihal ez a falu, ez a város — holtbizonyosra vehetitek.

És maholnap ki áll majd a te betegágyad mellett, ki fog ápolni és vigasztalni? Az utolsó órában ki adja majd a kezébe a haldokló kisérsését? És ki fogja le megüvegesedő szemeidet? Lesz-e, aki utánad egy-két könnyet ejtsen? Marad-e utánad valaki, aki érted elmondjon egy Miatyánkot?

S annak az egyetlennek is, az egy gyermeknek, milyen örömtelen és milyen boldogtalan az élete!

De szépen hangzik, ha azt mondom: édesapám,

édesanyám! Majdnem ilyen szépen hangzik, ha azt mondhatom: bátyám, néném, öcsém, húgom. A te gyermekeidnek nincs testvére. A szülők sajnálták a gyermeküktől ezt az örömet, ezt a boldogságot.

— Halljátok-e szülők? Tinektek, akiknek csak egy gyermeketek van,

alig jár ki az a tisztesség, hogy titeket családnak hívjanak.

Ti meg, akiknek gyermekeitek nincsenek, ne mondjátok, hogy családot alapítottatok.

— Férfiak! Hol vannak a ti utódaitok? És ki tartsa fenn a nemzetiségeteket? Asszony, hová lettek a gyermekeid, hova tetted őket?

— Az ötödik parancs így szól: Ne öl! Az ölés, a gyilkolás mindig bűn volt, halálos bűn, gonosz cselekedet. De gyilkolás, emberölés az is, amikor a csírázó emberi életet elfojtják. Ez a csírázó élő emberi lény élni akar, vágyik a napfényre, levegő és világosság kell neki. Sőt minden gyermeknek joga van arra, hogy a világra jöjjön, akiket az Isten neked szánt.

És ha útjában állsz az Isten szándékának s ez ellen valamit elkövepsz, úgy embert öltél.

— De ha én megvádoltalak benneteket — folytatja a mélyen megkapó pásztorlevél — meg is kell mondanom, miért nem kell nektek a gyermek. A mai férfiak anyagiások és kapzsiak.

Gritta Ovidiu rendőrkesztor tegnap ismét átvette a temesvári rendőrség vezetését

Beszámoltunk arról a rendelettörvényről, amelynek értelmében a megyei székhelyek rendőrségének vezetésében változás történt. Ezen rendelettörvény alapján

Gritta Ovidiu kinevezett temesvári rendőrkesztor ismét átvette a temesvári rendőrség vezetését.

Gritta Ovidiu rendőrkesztor tegnap reggel érkezett meg Bucurestiből Temesvárra. Fogadtatására az állomáson megjelent Popescu Simion rendőrségi titkár, Balea Aurel volt rendőrségi titkár, a városi temetkezési vállalat jelenlegi igazgatója, aki éveken keresztül Gritta Ovidiu rendőrkesztor munkatársa volt, Popescu Dimitrie komizárus, a belvárosi rendőrség volt főnöke, Vitian Iacob komizárus, Draganescu Silviu komizárus, az állomási rendőrség vezetője és Kantor Anton, a rendőrlégénység parancsnoka.

Gritta Ovidiu rendőrkesztor tegnap dél-

Ejjel-nappal azon tőri a férfiú az eszét, vajjon tud-e gyermekei számára kenyeret keresni és tudja-e őket ruházni. És mindig azon gyötörődik, hogy ami háza és földje van, az mind egy kézben maradjon, annak az egyetlen gyermeknek a kezében. S a fia, ez az egyke, feleségül vesz egy leányt, de a saját családjában ez is csak egyke.

Ezek a fiatalok rendszerint nem találják meg az igaz helyüket s az életben olyan esetenek.

És mi lesz, ha ez az egyetlen gyermek meghal? Örülts-e tovább is vagyonodnak. Hát kiért és miért dolgoztál? A te számodra van-e az életnek még különösebb célja és biztató ingere?

— Az édesanya nevére és méltóságára érdemeket kell szerezni. Az édesanya a család jó szelleme, a lelke, szinte szentélye.

A mi asszonyainkból hiányzik az áldozatkészség.

Az Isten szent akarata arra rendelt téged, hogy gyermekeidnek életet adj. Az anyai öröm nincs áldozat nélkül. Tartozol a gyermekeidet táplálni, tisztában tartani és felnevelni.

— Vádat emelek ellenetek a falu előtt, mert ez a falu belátható időn belül kihál, a házak lakó nélkül maradnak és a szántókon nem lesz, aki szántson, vessen és arasson. Vádat emelek ellenetek a saját fajtátok előtt, mert a ti bűnösöktől ennek a népnek nincs jövője és lassan, de biztosan kipusztul. Vádat emelek ellenetek a gyermekeitek előtt, akiknek nem volt szabad a világra jönni, akik édesapjuknak, édesanyjuknak nem nézhetnek a szeméi közé.

Odahívlak titeket az Isten ítélőszéke elé és vádat emelek ellenetek.

Maga a jó Isten mondotta: Növekedjete és sokasodjatok és töltsétek be a földet.

ben megjelent hivatali helyiségében és Popescu Simion rendőrségi titkártól átvette a rendőrség vezetését.

Az átadás alkalmával Popescu rendőrségi titkár üdvözölte a rendőrkesztor, aki azután az üdvözlésére megjelent rendőrtisztekhez és a rendőrség főtisztviselőihez lelkesítő beszédet intézett, amelyben becsületes munkára buzdította őket.

Temesvár város lakossága örömmel fogadta Gritta Ovidiu rendőrkesztor visszatérését, aki éveken keresztül kifejtett lelkiismeretes és értékes munkásságáért az egész városban nagy tiszteletnek örvend. Gritta Ovidiu rendőrkesztor az utóbbi időben betegszabadságon volt, de most újra egészséges és kijelentette,

örül, hogy ismét szolgálatának és hivatalának szentelheti idejét.

Hangoztatta, hogy a legszentebb érzelmekkel teljesíti feladatát a Trón és a haza, valamint az ország kötelességtudó polgárai iránt.

Vidám farsangi történetek

Vége a bálnak. A farsang minden időben alkalmat nyújtott a társadalom minden rétegének — az uralkodótól az egyszerű polgárig — tréfákra, mókákra, bohóságokra. A farsangi mulatságok a legtöbbször az uralkodókat is felszabadítják a feszes etikettszabályok alól, míg az egyszerű polgár ezeken a mulatságokon valóssággal királynak érzi magát.

UDVARI BÁLOK

A római Quirinában 1899 farsangján fényes udvari bál volt, amelyen több hírlapíró is megjelent, hogy lapjaikat az estély lefolyásáról tudósítsák. Umberto király több hírlapíró bementetett magának s elbeszélgetett velük. Az egyik újságírótól többek között azt kérdezte, hogy mi a legnehezebb része mai feladatának.

— A hölgyek ruháinak leírása, felség — felelte a hírlapíró.

— Szerzek én akkor önnek mingyárt hozzáértő segítséget — szolt mosolyogva a király.

Ezzel karonfogta az újságíró s odavezette Margit királynéhoz.

— Nagy szolgálatot tehetsz ma a sajtónak — mondotta. — Iri le csak néhányat a legkiválóbb toalettek közül.

A királyné nevetve fogadta a tréfát s a legnagyobb szeretetreméltósággal vállalkozott a dolagra. A hírlapíró elővette jegyzőkönyvecskéjét s a szép királyné nyomban szorgalmasan diktálta neki a női ruhák leírását. Végül lediktálta saját ruháját is és mosolyogva tette hozzá:

— Ne feledje el a kilencsoros igaz gyöngyömet. Az ékszer mindig érdekli a nőolvásokat.

A hírlapíró meghajította magát s küldte a királyné tudósítását egyenesen a nyomdába.

Bordoni Faustina, a híres énekesnő, Johann Haase német zeneszerző és színházi rendező felesége, egy alkalommal jelen volt a drezdai királyi palotában II. Agost szász király által rendezett udvari bálon. Midőn az est művészi műsora után az ugynevezett „hölgyválasz” megkezdődött, az ünnepelt művész Eckstádtet, az inkább hű, mint vonzó külsejű kamarást azzal a feltűnő kegyvel tüntette ki, hogy háromszor egymásután szólította táncra.

— Imádott signora — sottogta táncosnője fülébe az elragadtatót kamarás —, ön e kegyével örökre rabszolgájává tett engem.

— Dehogyan! Én tulajdonképpen csak a férjem kedvéért táncolok önnel annyit.

— Az ura kedvéért? — kérdezte a kamarás csodálkozva.

— Igen — magyarázta a művész —, az uram ugyanis rettenetesen féltékeny és ezért csak olyan urakkal táncolok, akikre egész bizonyos, hogy nem lesz féltékeny.

HÁZI BÁLOK

Vizvári Gyula jeles színművész, szerette a tréfát. 1872-ben, farsang idején egy fiatal szobrászbarátja kiöntötte előtte bizalmasan szive keserűségét: hogy nem tud elmenni egy házibálra, melyet egy terevárosi polgárcsalád ad és amelyen ott lesz álmainak vágya, a leány is, akibe szerelmes.

— Miért ne mehettél arra a házibálra? — kérdezte Vizvári.

— Mert nem ismerem a családot.

— Ha akarod — mondotta Vizvári —, elviszlek a házibálra és bemutatlak a családnak...

— Már késő, mert ma este lesz a bál.

— Szó sincs róla, hogy késő lenne. Estélyi ruhába vágjuk magunkat, kocsiba ülünk, fölme gyünk a házibálra, hol az etikett szabályai szerint bemutatlak a háziasszonynak.

Ugy is történt. Amikor a terembe léptek, már sok vendég volt jelen. Vizvári a háziasszonnyhoz vezette barátját és így szolt:

— Nagyságos asszonyom, van szerencsém bemutatni barátomat, N. N. szobrászművészt, aki ég a vágytól, hogy részt vehessen az ön fényes ünnepségen.

— Igazán örülök — szolt a háziasszony udvariasan. Azután Vizvári felé fordulva, küssé félénken kérdezte:

— Es ön... bocsánat, kihez legyen szerencsém?

— Ah, én?... Én nem égek a vágytól, hogy résztvegyek ezen a fényes ünnepségen, fölösleges tehát, hogy eláruljam kilételem.

S mély meghajlással távozott.

Miami Terenzio olasz költő és államférfi jelen volt egy házibálon. A táncmulatságon egy kövér öreg ur is igyekezett egy keringőt ellejteni, de oly ügyetlen mozdulatai voltak, hogy Mamiami nem tudta magát visszatartani a kacagástól.

Az öreg ur méltatlankodva közeledett Mamiamihoz és haragos hangon kérdezte tőle:

— Hogy merészel nevetni, amikor én táncolok?

— Ön téved, uram; én nem nevetek, amikor ön táncol, hanem ön táncol akkor, amikor én nevetek.

Canrobert Certain francia tábornagyot egy tánc estélyen egy bájos fiatal hölgy quadrillera hívta fel, mialatt kecses pajzánsággal jegyezte meg:

— Tábornagy ur, én orosz nő vagyok, akit tetszése szerint forgathat.

A vitéz tábornagy, ki inkább az ellenségtől szokott valamit megtagadni, semmint egy szép hölgytől, sajnálattal fejezte ki, hogy meghívását nem teljesítheti; karonfogta a szép orosz hölgyet s a tánchelyre vezetve, egy csinos hadnagyot odaintett s e szavakkal nyújtotta feléje az igéző nő kezét:

— Fogadja el e kezét és táncoljon a hölgygel én helyettem és emlékezzék meg ez estére, midőn Franciaország tábornagya egy alhadnagy sorsát irigyelte.

ÁLARCOSBALOK

Dosa Lajos színművész és színműíró tréfás-kedélyű, szellemes ember volt. Egy álarcos bál előtt, vendéglői asztalnál arról tanácskoztak, ki minő maskarában menjen bálba. Egy közibűk furakodott egyén, bár piszkos és rendetlen öltözéke miatt egyik se szerette, legjobban lármázott; ő csak azt nem tudja, spanyol grandnak öltözzék-e, vagy török basának?

— Spanyol grand, török basa? — szolt végre Dobsa, — minek annyi költség? Magának a legjobb maszk lesz: vegyen tiszta inget, vagy senki sem fog ráismerni önre.

II. Frigyes porosz király a potsdami helyőrség tisztjeinek megtiltotta, hogy álarcos bálba járjanak. Egy hadnagy bizva abban, hogy az álarc alatt ugy sem ismerik fel, elment egy ilyen bálra, Berlinbe. Az estélyen véletlenül Frigyes is ott volt és felismerte a tisztet. Odament hozzá és megszólította:

— Nem tiszt az ur Potsdamban?

— De igen, — felelte az álarcos, — de huncut, aki továbbadja.

Nagy Frigyes nem szolt semmit, hanem a következő napon magához hívatta a hadnagyot és igen halkán ezeket a szavakat intézte hozzá:

— Mától fogva kapitánynak nevezem ki önt. De gazember az, aki ezt továbbadja.

Szegény hadnagy, csak egy év mulva kapott engedélyt arra, hogy kapitányi rangját nyilvánosan viselhesse.

Egy álarcos bálban Madame de Stael, a híres francia írónő, aki azt hitte, hogy nem ismerik fel, a társaság egyik szellemes férfitagját mindenféle mókával bosszantotta és csipkedte. A férfi egy ideig tűrte ezt, majd amikor Madame de Stael azt kérdezte tőle, vajon tudja-e kivel beszél, azt felelte, hogy mutassa a lábát, mert erről is ráismer. Amikor aztán az írónő egy kis számolyra tette a lábát, a férfi így kiáltott fel:

— Fi, le vilain piedestal! (Pied de Stael).

Pfuj, de csunya talapat! (Azokban az utolsó szó fonetikusán úgy hangzik: Stael lába.)

Ligne herceg 1814-ben Bécsben tartózkodott, ahol akkor az Európa sorsát intéző fejedelmek idejüket bálokkal és ünnepségekkel töltötték. Erre mondta ő:

— Táncol a kongresszus és nem halad!

Majd mintegy előérzetűl indítatva, hozzá tette:

— Amikor pedig már mindenféle mulatságból és látványosságból kivették részüket, egy marsall-temetés látványosságával fogok nekik szolgálni.

Igérte meg tartotta, mert a herceg meghalt ugyanazon év december 13-án.

Sárváry Dezső.

Házassági iskola nyílt Csikágóban, ahol a fiatalokat előkészítik a házaseletre

Csikágóból jelentik: Manapság már minden számára van iskola, vagy főiskola, ahol alaposan kioktatják a fiatalokat, sőt, ha tetszik, a felnőttet is. Van, ahol főzést, autovezetést, repülést, méhtenyésztést, csillagjósolást, sőt polokaitást is tanítanak, de csodálatosképpen nincsen olyan iskola az egész világon, ahol a házasságra készítenék elő a fiatalokat. A házasság igazán ugrás a sötétbe és a fiatalok teljesen készületlenül vágnak neki életük legfontosabb szakaszának.

Dr. Clonton Cox, a Drexel Park-i presbiteriánus templom lelkipásztora elhatározta, hogy segít a bajon, ezért

házassági előkészítő tanfolyamot

nyitott a fiatalok okulására. Vállalkozásának máris nagy sikere van, úgyhogy egész sor fiatalembert és fiatal leányt el kellett utasítania, mert nem volt több hely a tanteremben.

— Tanfolyamom célja — mondja Cox lelkipásztor az első órán többszáz főny hallgatóságának — az, hogy a házasságot kiemeljem a tréfa, a véletlen és a könnyelműség légköréből, hogy a jövőben

a szerelem mellett az okosság, igazság és nyíltság legyen a döntő tényező.

— Nagyon fontos, hogy a fiatalok megfelelő ismeretsegi körre tegyenek szert — folytatta dr. Cox. — Ezeket természetesen csak megfelelő helyen találhatjuk meg. Senki nem várhatja, hogy

a csatornában gyémántra

bukkanjon, éppen így bárk és táncoklálók legfeljebb arra jók, hogy futó ismeretségek szülessenek, de Isten ments, hogy ebből házasság legyen. A véletlenre sem jó bízni a dolgot, mert a mit az ember véletlenül talál, azt rendszerint hamar el is szokta veszíteni, illetve dobni. A legjobb ismerkedési helyek a sportklubok, a bálók és táncmulatságok és mindenekelőtt a munkahely.

— Nem jó a hosszú jegyesség, — mondta első előadásában Cox lelkipásztor. — Ha a jegyesek kénytelenek hosszabb időre elválni egymástól, akkor

ne tiltsák meg a másikat, hogy a fiatalok között mutatkozzanak.

Ha a szerelem mély és komoly, nyugodtan megbizhatnak egymásban, ha pedig nem, akkor a amugy is jobb, ha minél előbb szakításra kerül a sor. Különben sem jó, ha a menyasszony teljesen visszavonul a világtól, mert egy civódás, vagy egy hírtelen haláleset egyszerre otthagytatja magánosan és szinte teljesen száműzve a társaságból.

Előadása befejezésében Cox lelkipásztor különösen a hengegő emberektől óvta hallgatóit.

Aki még az előtt sem tud ösztinte és természetes lenni, akibe állítólag szerelmes, az súlyos csatlódásokat hozhat a házasságba.

Minden este

fél 8 óraker március 5-ig
Török László beszél a józsefvárosi plébániatemplomban

Modern életproblémák

cimen

Mire készül Anglia?

Chamberlain angol miniszterelnök világosan és félreérthetetlenül jelentette ki, hogy Nagybritánia helye Franciaország oldalán van, ha valaha annak létérédekét fenyegetik. A szolidaritásnak ezt a megnyilvánulását kétségtelenül komolyan kell venni. Az a támogatás, amelyet háború esetén Anglia a franciáknak nyújt, éppen oly döntő lehet, mint az a világháború idején volt. Kérdés, hogy milyen alakban nyújtja Anglia ezt a segítséget, más szóval vajjon kész-e Anglia ismét milliós hadsereget küldeni a kontinensre, vagy a támogatás más alakot ölt?

Az angol miniszterelnök szolidaritási megnyilvánulása után ezt a kérdést két terjedelmes cikkben fejtegette a Times katonai levelezője. Bár nem lehet hivatalosnak tekinteni azt, ami a Timesben megjelenik, de ennek a lapnak hivatalos jellege nagyon megerősödött azóta, hogy szeptember végén a Timesen keresztül közölte az angol kormány, hogy Csehországnak bele kell nyugodnia a Szudéta-vidék átadásába. A fellejtett kérdésben a Times egyszerűen válaszolt: Kizárt dolog olyan méretű expedíciós hadsereg, a melyt Anglia 1914-ben küldött a szárazföldre. Tudni kell, hogy ez az expedíciós hadsereg nem felelt meg az angol hagyományoknak. Anglia háborús művészete mindig abban állott, hogy pénzével és flottájával harcoljon. A világháborúban az angol hadsereg a szárazföldön az ellenség sebezhető pontjain jelent meg és támogatta a szövetségeseit. Tehát Anglia nem vitt „totális háborút”, hanem csak „korlátozott felelősségű” hadjáratot. Ezzel a politikával olyan eredményt ért el, amilyent más nemzet nem tud felmutatni. Tény azonban, hogy — számos tekintélyes angol politikusi intelmé dacára — Anglia a világháborúban nagyobb szárazföldi hadsereget állított elő, mint amilyenre eredetileg számítottak és kérdéses, hogy a tradícióknak ez a túllépése a jövő háborúban meg fog-e ismétlődni.

A Times szakértője megállapítja, hogy Anglia katonai helyzete 1914-ben kedvezőbb volt, mint valaha annak előtte vagy annak utána. Erősebb flottája volt, szilárdabb gazdasági helyzete, szövetségesei erősen felfegyverezettek voltak és azonfelül légi támadás nem fenyegette a tengeri utakat. Mindez lehetővé tette Anglia számára, hogy erőinek egy részét, mint szárazföldi hadsereget dobja latba. A totális háború nagy elméleti tudósa, Klausewitz, a gyakorlatban kénytelen lett volna elméletét módosítani. Klausewitz szerint a háború célja az ellenfél teljes megsemmisítése. A gyakorlatban azonban ez nem is lehetséges, de nem is szükséges. Az ellenfél tökéletes megsemmisítése olyan erőfeszítést követel, amely a saját erőket is tönkreteszti. A világháborúban megbukott a Klausewitz-teória és annak követkeése öngyilkosság számba ment volna. Azóta a kínai és a spanyol háborúk is bizonyítják, hogy az abszolút győzelem szürke teória. Ezért Anglia ma igazoltabbnak látja azt, hogy ne kezdjen totális háborút, mint 1914-ben. A szárazföldi hadseregen kívül vannak egyéb eszközei. A flotta ma is többet ér, mint a szárazföldi hadsereg. A szárazföldi csapatszállítás a flotta egy részét állandóan lekötí és így egy a tengeri, mint a légi erő szétforgácsolását jelentené. Gondolni kell arra, hogy a jelen pillanatban Anglia nem is tudna nagyobb szárazföldi hadsereget felfegyverezni. Az anvag elégtelen a jelenlegi gyalogsági állomálynak. A Times cikkirója szerint tehát minden anvagi erőt a flotta és a légi hadsereg megerősítésére kell felhasználni. Ebben van Nagybritánia ereje. A fejlődő ipar kiterjedt aktív és passzív légi flottát igényel. Ha a hadiipar nyugalmas munkáját nem biztosítják, lehetetlenné válna a háború viselése. Ezt a nyugalmat csak úgy lehet biztosítani, ha a flotta és a légi haderő a gvarmatok felé irányuló utat megtisztítja, mert Angliának az ereje nem a gyalogos katonákban, hanem a nyersanyagban és az iparban áll.

Az Anschluss és a Szudeta-vidék átcsatolása óta az erőviszonyok Európában lényegesen eltolódtak — írja a Times. — Németország kelet felé teljesen szabad és erejét a nyugaton koncentrálna. Angol expedíciós hadsereg segítségével sem volna Franciaország arra képes, hogy áttörje a Siegfried-vonalat, viszont a franciák angol segítség nélkül is megvédik a Maginot-övet, tehát az angol szárazföldi hadsereg úgy a támadás, mint a védelem szempontjából felesleges. Anglia számára az anyaország és az operációs területek biztonsága a fontos. Minden más országnak, embert, Angliának pénzt, ipart és nyersanyagot kell mozgósítani. Ezért az általános védkötelesség behozatala, ma kevésbé aktuális, — mondja a cikkirő — mint 1914-ben. — Ismételijük, hogy a Times megállapításai nem hivatalosak, de ezek a nyilatkozatok nagyiban megfelelhetnek a hadsereg vezetői véleményeknek. Valószínű, hogy ezek az elvek kerülnek alkalmazásra, ha egy európai összejövetésre ke-

A sok száz milliós Schaffer-örökség augusztusban kerül szétosztásra

Schaffer Keresztély, illetve leányának Garrott-né Schaffer Henriettének sok száz millió leisz öröksége már évek óta foglalkoztatja az egész világ sajtóját. Emlékeztet, hogy Schaffer Keresztély a mult század elején vándorolt ki a Bánásból Amerikába, ahol dollárokból is tekintélyes vagyont hagyott leányára, Henriettére, aki a vagyont szerencsés férjhezmenetelével kétszeresére gyarapította, majd özvegyen maradt, 1930-ban pedig gyermektelenül elhalt. Az amerikai hatóságok erre megindították a kutatást az európai örökösök után. Miután a Schaffer-név a Bánásban sem tartozik a ritka családnevek közé, rengeteg igénylő jelentkezett az óriási hagyatékre.

Összesen tizenhátezer Schaffer-ivadék követelt magának részt az örökségből.

A legtöbbről azonban kiderült, hogy csak névrokonok és semmi vérbeli kötelék nem fűzi őket az örökgyóhoz. A philadelphiai hagyatéki bíróság végül is háromszáz olyan jelentkezőt válogatott ki, aki tekintetbe jöhetett abból a szempontból, hogy bejelentett igényét tüzetesen megvizsgálják. A háromszáz: is alaposan megrostálták és végül mindössze ötvenhét olyan igénylő maradt, akit meghívtak a hagyatéki tárgyalásra.

A hagyatéki tárgyalást 1939. március 11-re tűzték ki. Az ötvenhét igénylőt utasították, hogy a hagyatéki tárgyalásra vagy személyesen jelenjenek meg Philadelphióban, vagy pedig meghatalmazott ügyvéddel képviseltesk magukat. A felhívás még azt is tartalmazta, hogy a tárgyalásra a másolatban fényképen bemutatott, vagy pedig bejelentésükben említett okiratokat hozzák el eredetiben és így kétségtelenül bizonyíthassák igényrészüket az örökségre.

Ez az örökség olyan tekintélyes, hogy abban az esetben is, ha valamennyi ötvenhét jelentkező részesednék a vagyonban, mindenikből sokszoros milliósos volna.

Jelentették már, hogy a philadelphiai bíróság egy temesvári családnak az örökségre vonatkozó kétségtelen jogát már elismerte. Ennek a családnak

a birtokában van Schaffer Keresztély egykori imakönyve, amelynek belső tábláján a néhai kivándorló által sajátkezőleg bejegyzett családfá mindegy kétséget kizárólag igazolja, hogy a család tagjai egyenes leszármazottai Schaffer Keresztély nővérének

és az örökségből a legnagyobb rész őket illeti meg. A temesvári család két férfitagja ügyvédjével együtt már megtette az előkészületeket az Amerikába való utazáshoz, hogy még március 31 előtti Philadelphióban legyenek. A csomagolással is elkészültek és utleveleik is rendben voltak már, amikor most megérkezett az amerikai hagyatéki bíróság sürgős értesítése, hogy

a hagyatéki tárgyalást augusztus 14-re halasztották el.

Az elhalasztás indokolása szerint az ötvenhét jelentkező közül több haladékokat kért arra vonatkozólag, hogy perdöntő okiratot beszerezhesse és azokat még a tárgyalás előtt másolatban bemutassa. A bíróság méltányolta a kérelmet, egyeseknek június 1-ig, másoknak pedig július 1-ig adott haladékot. A bíróság közölte az érdekeltekkel, hogy további haladékot nem ad és augusztus 14-én feltétlenül megtartja a tárgyalást. Ezen a tárgyaláson állapítják meg véglegesen, hogy a rengeteg örökségből kit és milyen aránylagos rész illet meg. A tárgyalás után a bíróság által kiadandó végzések alapján

az örökösök nyomban föl is vehetik a philadelphiai állampénztárban az örökségből őket megillető részüket.

A két temesvári Schaffer-örökös és ügyvédje tehát most kicsomagolja bőröndjeit. Julius közepén azonban utra kelnek, hogy hajón átszéljék az óceánt és Amerikából az őket megillető dollármilliókkal térjenek haza. Az amerikai törvények szerint minden külföldre vándorló örökségből negyven százalékot kell az állam részére örökösödési illeték címén leadni. Ez nem busítja azonban őket, mert az illeték lerovása után is százankint számolhatják majd millióikat.

A belga sajtó nagy elismeréssel ír az egyéves román alkotmányról

Brüsszelből jelentik: Az új román alkotmány életbeléptetésének évfordulójáról valamennyi belga lap terjedelmes cikkekben emlékezik meg. Ugy a fővárosi, mint a vidéki lapok kihangsúlyozzák, hogy az új alkotmány a nemzeti egység szilárd szimbólumaként született meg a gyulafehérvári program alapján és a románok egyesülésének történelmi dokumentumaként szerepel. Valamennyi belga lap ismerteti az alkotmány fontosabb pontjait és annak hatását az ország konszolidálására. A Le Soir többek között ezeket írja:

„Az új román alkotmány fajra és vallásra való tekintet nélkül egyenlő jogokat biztosít és

egyenlő kötelezettségeket ró az ország valamennyi állampolgárára. Az új alkotmány a békés politikai fejlődés biztosítéka, amelynek keretén belül úgy az egységes nemzeti eszme, mint a nemzet gazdasági érdekei megvalósíthatók. Az új alkotmány széles kiterjedésű jogokat biztosít az országban lakó kisebbségek részére.”

A La Gazette című lap megállapítja, hogy nemcsak a többségi, hanem a kisebbségi nemzet akarata is kifejezésre jut az új román alkotmányban.

A La Metropole megállapítja, hogy az új alkotmány Öfelsége II. Carol király szellemétől van áthatva.

rülne a sor. Figyelembe kell venni, hogy Hore Belisha hadügyminiszter nem egészen osztja az erők szétforgácsolásáról szóló elméletet és, az annak nyomán keletkezett aggodalmat. A mult évben a hadügyminiszter az önkéntes milícia toborzásával megkezdte a szárazföldi hadsereg kiképzését. Ennek célja elsősorban az anyaország védelme, de ha a szervezés tovább tart, úgy egy expedíciós hadsereg képződik ki. Ez az intézkedés azonban széles politikai körök kritikáját

vonta maga után és így az angol közvélemény nem egységes abban, hogy Anglia részleges, vagy totális háborút kezdjen? Winston Churchill legutóbbi nyilatkozata azt mondja, hogy a jövő háborúja nem lehet az, hogy abból az egyik fél a vért, a másik az aranyat szállítsa. Churchill tehát a totális háború híve és ezzel szemben a kormánykörök egyelőre óvatosságot álláspontra foglalnak el az angol fegyverkezés méretei tekintetében.

SCALA slágermozgó, naponta bemutatja!
Erich Maria Remarque
HÁROM BAJTÁRS
 világfilmjét

Minden nő filmje...! mert egy csodálatos asszony történetét tárja elénk, aki egy kis boldogsággért kész volt megadni a legnagyobb árat! Ez a film „Amerika 1-ső számú filmje”... Mindenki filmje! egy nemzedék filmje!..., amely a világháború tüzkétségén átvergődve a békében is kitart! Főszerepben: Robert Taylor, Margaret Sullavan, Robert Young.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK

BELFÖLDÖN

Magasoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottnak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Az újságírás mesterségéről

esevegett szerdán este Serbescu Pompiliu szerkesztő az újságíróklub emeleti helyiségében, szépszámu közönség előtt. Szellemesen, ötletesen beszélt olyan dolgokról, amelyek nemcsak az újságírókat, hanem a közönséget is érdeklik. Rámutatott arra, hogy szabó, keményseprő, vagy másféle iparos csakis az lehet, aki inaséveit kitöltötte, bizonyos ideig egyedül volt és aztán megszerezte a mesterkönyvet. Újságíró ellenben bárki lehet, nem követelnek tőle se képesítést, se vizsgát. Előfordult, hogy már olyanok is mentek újságírói pályára, akik még a helyesírással sem voltak tisztában. Az újságírást, mint foglalkozást, semmiféle törvény nem szabályozza. Van törvény, amely az újságírók nyugdíjára vonatkozik, van szabályzat, amely az újságírók vasúti jegyeiről szól, de semmiféle törvény nincsen, amely megállapítja, hogy ki lehet újságíró. Van az ország minden helytartósága területén újságírócéh, de ebbe nem kötelek belépni az az újságíró, aki nem akar, mert a céhen kívül is folytathatja az újságírást. Ellenben az ország törvényei közül a büntetőtörvénykönyv az egyedüli, amely az újságírókra gondolt abban a vonatkozásban, hogy milyen megtorlásokat kell velük szemben bizonyos esetekben alkalmazni. Legfőbb ideje, hogy törvényt alkossanak az újságírók jogi helyzetéről és jellegéről. A tetszéssel fogadott csevegés után Metea Octavian szerkesztő fűzött kedves, néha humoros, de mindenképpen találó megjegyzéseket Serbescu előadásához. A közönséget azután Rolando Fregoli rajzoló artista mulattatta, aki politikuskok, ismert világnagyságok és temesvári személyiségek karrikatúráit vetette színnel papírra és közben román, magyar, német és francia nyelven önmagát kísérte tréfás konferánsszal. Az újságírócéh, amely Conciatu Iancu elnök kezdeményezésére ezeket az előadásokat rendezi, a jövő hét szerdájára már most meghívja ugy az újságírókat, mint pedig a város szellemiségének tagjait.

— **IDŐJÁRÁS.** Derülésre hajló idő és a hőmérséklet csökkenése várható. Bucurestiben tegnap reggel havazott.

— **Hazautazott Boris bolgár király.** Belgrádból ma visszatért Szófiába. Tekintettel arra, hogy a bolgár király belgrádi tartózkodása szigoruan magánjellegű volt, a látogatásról hivatalos jelentést nem adtak ki.

— **A GÖRÖG KÖVET ÖFELSEGE ELŐTT.** Bucurestiből jelentik: Csütörtökön déli fél 1 órakor Collas, Görögország bucuresti követe ünnepélyes keretek között bemutatta megbízólevelét: Öfelsége II. Carol királynak.

— **IORGA TÁVIRATA ÖFELSEGÉHEZ.** Bucurestiből jelentik: Iorga Nicolae egyetemi tanár, királyi tanácsos az új alkotmány szentesítésének évfordulója alkalmából rendezett ünnepségre való tekintettel hódoló táviratot küldött az uralkodónak, aki az alábbi szövegű táviratot intézte Iorga tanárhoz: Öszinte köszönetem azokért a hódolatlejtés szavakért, amelyeket az ország újjászültesének évfordulójára küldött, Carol.

— **LICHTENSTEIN HERCEG HITLERNÉL.** Berlinből jelentik: Liechtenstein herceg csütörtök reggel Berlinbe érkezett, hogy látogatást tegyen Hitler kancellárnál. A birodalmi vezér és kancellár délelben fogadta a herceget, aki előzőleg Ribbentrop német külügyminiszternél tett látogatást.

Március 3
Péntek
Kungunda
Kornélia, Eutrop

1823 március 3-án született Temesvárott Pesty Frigyes történetudós. Középiskoláit Temesvárott végezte, majd 1850-ben a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkára lett és az maradt 1864 közepéig. 1858-ban megindította a Delejti című folyóiratot. A cenzura részéről sok megintés érte lapját, melyet több ízben el is koboztak, iratait kosárszámra elvették, sőt Pestyt el is fogták 1861-ben képviselővé választották. 1864-ben, amikor az Első Magyar Iparbank vezérigazgatója lett, Pestyre költözött. Állandóan foglalkozott történelmi kutatással és e téren alkotott művei alapján az akadémia már 1869-ben tagjai közé választotta. A Magyar Történelmi Társaság Pesty Frigyes indítványára alakult meg. Átkutatta az ország valamennyi nyilvános levéltárát és Rómában a vatikáni könyvtárban is folytatott kutatásokat. Számos kötetnyi munkája jelent meg nyomtatásban. Többek között megírta három kötetben a szörényi bánság történetét is.

1897 március 3-án született Kibédi Sándor író, családi neve Hókka Sándor. Volt artista, borbély, cirkuszi céllövő, amíg végre 1920-ban Barta Lajos író felfedezte nem közönséges írói készségét. Különböző lapok munkatársa volt eddig. Több kötet verse és novellája jelent meg. Számos román verset ültette át magyarra. A múlt esztendőben adta ki külön kötetben Goga-fordításait.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerertárban és drogériában kapható.

— **FÉNYES ESTÉLY A LONDONI OROSZ KÖVETSEGEN.** Londonból jelentik: Szerdán este Szovjetorszag nagykövetségén a háború utáni évek egyik legfényesebb keretei között megtartott fogadást rendeztek meg. A francia Havas iroda jelentése szerint a nagyszabású estélyen megjelent Chamberlain angol miniszterelnök, Sir Samuel Hoare belügyminiszter, Winston Churchill, lady Stanley, lord Plymouth, Sir Thomas és több más angol előkelőség.

— **Három év múlva havonta 1000 repülőgépet készít Amerika.** Washingtonból jelentik: A kamara katonai bizottságában az elhangzott viták során a szakértők meghallgatása után megállapították, hogy három év múlva az Egyesült Államok repülőgépipara havi 1000 darab gépet tud majd előállítani. Bejelentették azt is, hogy egy új robbanóanyaggal kitűnő eredményeket értek el.

— **A ROMÁN GAZDASÁGI BIZOTTSÁG ELUTAZOTT BUDAPESTRE.** Bucurestiből jelentik: Az a román bizottság, amely Budapesten kereskedelmi tárgyalásokat fog folytatni a magyar megbízottakkal, csütörtökön elutazott Bucurestiből.

— **Német állampolgárokat tartóztattak le Mexikóban.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph Mexikóból érkezett jelentése szerint a legutóbbi nemzeti szocialista tüntetések ügyében számos német állampolgárt letartóztattak. A letartóztatottak között szerepel Hellauger báró és egy Halldorf nevű német állampolgár, aki a berlini rendőrfőnök sógora. Megállapítást nyert, hogy a német báró a világháborúban a varsói német kémiszolgálat vezetője volt.

— **EHHALAL FENYEGETI EGY SZIGET LAKOSSÁGÁT.** Londonból jelentik: Az öt hét óta tartó hatalmas viharok következtében a Tory-sziget teljesen el van vágva a külvilágtól. Műtán a sziget lakóinak élelmiszere elfogyott és új élelmiszerszállítványt nem kaphatnak, a sziget háromszáz lakója éhhalálnak van kitéve. Az elmúlt éjszaka folyamán a sziget lelőki rádió közölte, hogy a lakosság körében influenza-járvány lépett fel. Tegnap egyébként egy katonai repülőgépet kísérletet tett arra, hogy élelmiszert szállítson a Tory-szigeten élők számára, a viharok következtében azonban a kísérlet meghiusult.

— **Ujabb Paleszina-konferencia lesz.** Londonból jelentik: A Kairóban megjelenő Al Akra című lap tudósítója úgy értesült, hogy az angol kormány újabb keresztszal konferencián óhajtja rendezni a paleszina kérdést. Ezzel szemben az arabok nyomtatékosan hangsúlyozzák, hogy ragaszkodnak az alkotmány általános rendezéséhez és a tömeges zsidó bevándorlás azonnali megszüntetéséhez. A lap valószínűnek tartja, hogy a követelések nagyob részét az angol kormány teljesíteni fogja.

— **MEGHALT A DOHÁNY UCCAI MÉRÉNYLET EGYIK SEBESÜLTJE.** Budapestről jelentik: A Dohány-uccai zsinagóga ellen elkövetett bombamerénylet alkalmával megebesült Lukács Zsigmond 81 éves kereskedő is, akit azóta állandóan kórházban ápoltak. A szerencsétlen ember állapota a legutóbbi napokban súlyosra fordult és tegnap este a kórházban belehalt sérüléseibe.

— **ROMÁN ÁLLAMPOLGÁR NEM LÉPHEK KÜLFÖLDI ÁLLAM SZOLGÁLATÁBA.** Bucurestiből jelentik: Tudomásukra adták mindazon román állampolgároknak, akik életüket engedély nélkül külföldi ország szolgálatában állanak, hogy ezt a szolgálatot nyomban el kell hagyniok, mert különben az állampolgárság elvesztéséről hozott törvény alapján eljárnak ellenük. Ez a rendelkezés vonatkozik azon román állampolgárookra is, akik az országban működő valamelyik külföldi követség, vagy konzulátusnál vannak alkalmazva.

— **AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGUKAT VESZTETTEK IGAZOLVÁNYA SZEMÉLYAZONOSSÁGI IGAZOLVÁNY.** Bucurestiből jelentik: Mindazok, akik az állampolgársági ellenőrzés során elvesztették állampolgárságukat, az idegen ellenőrzési listákba kerülnek és külön igazolványt kapnak, amely személyazonossági jelleggel bír.

— **A céhekbe tömörült foglalkozási ágak csak királyi engedéllyel tarthatják meg régi egyesületeiket.** Bucurestiből jelentik: Ralea közmunkaügyi miniszter törvénytervezetet készített, amelynek értelmében a céhekbe tömörült foglalkozási ágak másirányu jogi személyiséggel rendelkező szervezete megszűnik. A felszámolást 10 napon belül végre kell hajtani. Ezek a szakmai egyesületek csak úgy működhetnek tovább, ha újból kérik jogi személyiségüket, amit azután királyi kéziratall adnak meg.

— **NEMETORSZÁG MEGVONTA A MUNKÁSOK MUNKAHELYVÁLTOZTATÁSI JOGÁT.** Berlinből jelentik: A mezőgazdasági, bányászati, vas- és fémipari, továbbá a vegyeszeti és építészeti iparban alkalmazott munkások költözködési és munkahelyváltoztatási jogát megszüntették. Az említett szakmákban a munkások és alkalmazottak a jövőben tartott bizonyos korlátozások mellett változtathatják munkahelyüket. A rendeletet azonnal indokolták, hogy biztosítani kell megfelelő számu és megfelelő képzettségű munkásokat az olyan üzemek számára, amelyek állampolitikai jelentőségű és rendkívül fontos feladatok elvégzésére kaptak munkát.

A már kifáradt test lefrissítésére a legalkalmasabb egy bedörzsölés a valódi Diana sóborszesszel.

(—) **REFORMÁTUS ISTENTISZTELET ZSOMBOLYÁN.** Vasárnap, március 5-én délelőtt tíz órakor református istentiszteletet tart Kuhn Zoltán, a felsőtorontali református misszió kör lelkésze.

(—) **Nagyszerű műkedvelő előadás Resicán.** A resicai Magyar Olvasókör nagy sikerrel mutatta be Erdélyi Mihálynak Csavargólyán c. 3 felvonásos operettjét, amelyet telt ház nézett végig és minden jelenetnél lelkesen tapsolt. A rendezésért idősebb Albert Károlyt a legteljesebb dicséret illeti. A gyári zenekart, amely az előadást kísérte, kitűnően vezényelte Itu kaptány-karnagy, a betanítást Králik Sándor karnagy végezte. Az összes szereplők, a görlok és a boyok is mind pompások voltak és számos jelenetet meg kellett ismételnök. Utólerhetetlenek voltak szerepeikben Konkoly Katica, Ungár Pál, Wallandt Baba, Pacsa Vili, Sárközi Ionka, Szermerédi Rózi, Sztoecsek Rózi, Szermerédi Ferenc, Bodor Sándor, Hajós József és Prandner József. A táncbetéteket, amelyeket Ungár Pál állított be, Kohn Stefi, Szabo Mariska, Szalma Rózi, Acsay Károly és Szendrei József táncolták óriási tetszés mellett.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA:

- Pénteken, március 3-án a szolgálati beosztás a következő:
- Az I. kerületben a Eratianu téren levő Götz gyógyszerértár.
 - A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő Schul gyógyszerértár.
 - A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógy szértár.
 - A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungvári gyógyszerértár.
- Az V. kerületben a Corvin gyógyszerértár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerértára állandó éjszakai szolgálatot tart

Mozi

M Ű S O R:

PENTEK, MÁRCIUS 3.

Apolló: Ujvilág hajnalán (Angol film).
Atlantia: A véres gyűgyök (Angol film) és Kalózkisasszony. (Német film).
Capitol: Három keringő (Francia film).
Rivoli: Román (Német film).
Scala: A három bajtárs. (Angol film).

A futball és az éle!

Mint Newyorkból jelentik, Tommy Thompson, az oklahomi egyetem futballtanárának híres fedezetje, titokban megnősült. A futballklub szabályai szerint nős ember nem játszhat az egyetem csapatában. A házasságot ezért tartották titokban. Két hét múlva azonban kiderült. Egy vidám estély után a huszonnégy éves, feltűnően szép barna fiatalasszony hatalmas adag méreggel öngyilkosságot követett el és férje karjaiban meghalt. A házaspár barátai szerint az öngyilkosságot azért követte el, hogy Tommy tovább játszhasse a futballeszapatban.

— LEÁNYA SZÜLETETT A JAPAN CSAZÁRNÉNÉK. Tokióból jelentik: A japán császárnénak leánya született.

(—) Cornateanu földművelésügyi miniszter Temeşvárrott. Cornateanu földművelésügyi miniszter, aki a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala mezőgazdasági osztályának főtákar, vasárnap Temeşvárra érkezik. Ebből az alkalomból a helytartóságon értekezlet lesz, amelyen részt vesznek a mezőgazdasági kamarák, a munkakamarák, a mezőgazdasági- és szőlőtermelési szindikátusok képviselői. Az értekezleten az érdekeltek javaslatokat tesznek a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala megyei mezőgazdasági titkárnak kinevezése ügyében.

— GÖRING OLASZORSZÁGBA UTAZIK. Berlinből jelentik: Göring marsall feleségével együtt pénteken San-Remóba utazik.

(—) PACHA AGOSTON PÜSPÖK ARADON. Pacha Agoston megyei püspök vasárnap március 5-én Aradon tartózkodik, ahol ünnepi programot állított össze az egyházfő fogadtatására. Vasárnap délután a püspök ünnepi nagymiséét pontifikál, délután pedig az aradi Kultúrházban ismertető előadást tart a pápaválasztás lefolyásának részleteiről.

(—) A PÁPAVÁLASZTÁS EREDMÉNYÉT HIRDETTE A DÓM-TEMLON HARANGJA IS. Rómában megkezdődött a pápaválasztás, amelynek eredményét tudvalevőleg fehér füst hirdette. Amikor a konkkláve felett megjelenik a fehér füst, ugyanakkor közlik az eredményt a világ minden tájával és a temesvári püspökség területén a belvárosi Dóm-templom nagy harangja megszólalt, hirdelve azt, hogy a pápaválasztás megtörtént.

(—) MEZŐÖRI ILLETÉKEKET SZEDNEK A FÖLDBIKOTOK UTÁN. A földművelés megszerzéséről és fejlesztéséről szóló törvény ugy intezkedik, hogy a mezőörök fizetésére az egyes községek alapot teremtenek, amelynek céljaira az egyes földbirtokok nagyságának arányában külön illetékeket szednek. Az április elsején kezdődő új költségvetési északonban Temeşvár városa is szed ilyen illetéket és annak kivetését a városi pénzügyi osztály már meg is kezdte a határában fekvő birtokokra.

(—) Házasságkötés a kórházban. Dettán nemrég — mint annak idején megírtuk — éjszaka megtámadták és súlyosan megsebesítettek Hollerbach János dr. állatorvost, akit be szállítottak Temeşvárra, az irgalmasrend kórházába. Hollerbach János dr., aki még mindig a kórházban tartózkodik ápolás alatt, tegnap feleségül vette Hack Mária dettai lakosnőt. A polgári esketést Warth Péter dr. alpolgármester, az egyházi szertartást Hauptmann Ferdinánd belvárosi káplán végezte. Tanúk voltak Schweiger Béla dr. ügyvéd és Hannig Géza nyugalmazott iskolaigazgató.

(—) A HARMÓNIA-DALÁRDA KÖZGYŰLÉSE A Szilávik-féle vendéglőben a tagok nagy érdeklődésével folyt le. A gyűlést Müller József díszelnök vezette, aki megnyitó beszédében rámutatott a hat év óta fennálló dalárda szép eredményeire. A Harmóniának már zászlóalapja is van és a múlt évben több sikeres rendezése volt. Megemlékezett Kiss József eddigi elnök érdemeiről és bejelentette annak lemondását. A közgyűlés a felmentvény megadása után megtartotta a tisztújítást, amelynek eredménye a következő: díszelnök: Müller József, elnök Nagy István, alelnök: Novák József, titkár: Kekez Milán, pénztáros: Püllök Aladár, ellenőrök: Kersch Ernő, Tauszenberger Antal és Berta István, könyvtárosok: Scheibel János és Gere János, levéltáros: Vass Antal. Azután megalkotották a húsztagú választmányt. Szegő Ferenc karnagy megleghangú beszédet intézett az új vezetőséghez és a dalosokhoz. Nagy István elnök megköszönte a bizalmat és hangsúlyozta, hogy szeretettel veszi át a vezetést. Leviczky György a Gloria és az Iparösszhang dalegyletek, Kun Ferenc dr. a Magyar Dalárda üdvözlőtől tolmácsolta.

(—) ALMÁBAN ÖSSZESZURKÁLT ASSZONY. A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka Gyűlésszobában Fisch Margit hatvanhárom esztendősszony arra ébredt, hogy a férje, Fisch József gazda késsel megtámadta. A gazda a feleségét a mellén és a hasán több szúrással súlyosan megsebesítette. Az asszonyt a mentők be szállították Temeşvárra s az állami kórház sebészeti osztályán helyezték el. A szurkáló férjét a csendőrség elretáraztatta. Az ügyvétség elrendelte Fisch József elméleti állapotának megvizsgálását.

Macek a jugoszláv alkotmány gyors módosítását kéri

A horvát parasztpárt vezérének érdekes nyilatkozata egy angol lapban

Londonból jelentik: A Manchester Guardian horvát parasztpárti vezér nyilatkozatát közli, amelyben többek között ezeket mondja:

— Nekünk horvátoknak annyi csalódásunk volt már, hogy mindenféle közeledést kétkedéssel fogadunk. Közérdek volna szövetségi alapon megváltoztatni az államrendszert.

Macek további nyilatkozatában valószínű-

nek mondotta, hogy Pál régens azért halasztotta el az új alkotmány megszavaztatását, mert be akarja várni Péter király 1941-ben bekövetkező nagykorúságát.

— A horvátoknak — mondotta Macek — erre az válaszuk, hogy a csehszlovák példával hozakodnak elő, ahol az alkotmánymódosítás halogatása okozta a változásokat.

A kolozsvári Opera temesvári vendégjátékának első előadása is már nagy sikert hozott

A kolozsvári Opera művészeti együttese Mascagni, Iris című operájának előadásával kezdte meg vendégzereplését a temesvári városi színházban. A mesternek ez a kevésbé ismert, japán tárgyú műve, mindenesetre nélkülözi azt a halhatatlan frissességet és dallamgazdaságot, amely a Parasztbecsület zenéjéből árad, de azért mégis rendkívüli élményt jelentett számunkra színrehozatala, exotikus finomság és végtelenül érdekes hangszerelése révén. Iris, a tragikus sorsú japán leányt, Rózsa Anna játszotta énekelni tudásának és alakító képességének minden szimpójával. Osakát, a szerelmes japán férfit, Spataru játszotta stílusosan és friss lírai ismerőre teljes szépségében érvényesült. Demetrescu is kitűnően érvényesült a teaház furfangos tulajdono-

sának szerepében és gyönyörűen énekelte. Ujeicu megredítő és tragikus volt a vak apa szerepében. Simonetti, Almasanu és Ranzescu szerepeikben tehetségük javát nyújtották. A karok remekeltek. A zenekar, amelyet Rónai karmester vezényelt, körülkintő gondossággal és finomsággal, feladata magaslatán állott. A rendezés meglevően edett Japánt teremtett a színpadra, annak minden sajátos színével és megkapó varázsával. Költői szépségű volt az utolsó kép, háttérben a Fuzsijama tűzhányóval. A közönség elragadtatással tapsolta a szereplőket és gyönyörrel élvezte minden részletében aprólékos művészi gondval kidolgozott előadást, amely méltán záloga a vendégzereplő kolozsvári operai együttes további sikereinek. (F.)

— TIZENKÉT ÉVI FEGYHÁZ MAGZATELHAIJTASERT. Budapestről jelentik: A törvényszék több napos tárgyalás után csütörtökön hirdetett ítéletet Schwarz Zoltán dr. orvos és társai bűnügyében. Mint ismeretes egy magzatelhajtásról volt szó, aminek következtében egy asszony meghalt. A bíróság Schwarz Zoltán dr. orvost emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és 12 évi fegyházra ítélte és orvosi gyakorlatától örökre felfüggesztette. Két másik orvostársát 2—2 hónapi elzárásra ítélte a bíróság.

— SCHACHT VILÁGKÖRÜLI ÚTRA MEGY. Londonból jelentik: A Daily Herald szerint Schacht Hjalmar Svájcban nagyfőtisztoságú megbeszéléseket folytatott angol bankárokkal a német adósságokra vonatkozólag. Úgy tudják, hogy a volt birodalmi bankelnök nemsokára nagyobb világkörűli útra indul, amelynek során meglátogatja Keletáziát, Nyugatindiót, Közép- és Keletafrikát és Középamerikát. Útjának célja a német kivitelt fellendítése.

— CHAMBERLAIN BIZALMASA VARSÓBAN. Varsóból jelentik: Bornby Róbert angol nagyparas, akit Chamberlain miniszterelnök bizalmas munkatársának tartanak, Varsóba érkezett. A sajtóban kijelentette, hogy célja az angol—lengyel gazdasági együttműködés kimélyítése. Ugyancsak Varsóba érkezett Ushborne angol tengerész is, aki a napokban előadást fog tartani az angol véderőről.

— A LENGYEL KORMÁNY ELLEN IRÁNYULT A VARSÓI DIÁKTÜNTETÉS. Varsóból jelentik: A kormánypárti lapok a legutóbbi diáktüntetésekkel kapcsolatban rámutatnak, hogy azok nem menthetők a danzigi kihívással. A lapok arról írnak, hogy a tüntetések a kormány politikája ellen irányul, de hozzátesszik, hogy ezek a módszerek nem alkalmasak arra, hogy Lengyelország politikáját a legeszkélyebb mértékben is befolyásolják.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Tomasz János, Marcu Nicolae, Cionca Livia, Schlezák Mihály, Fara Alexandru Horia, Hitruscsák Matild, Gera Károly Imre.

— KIVÉGZÉS NEMETORSZÁGBAN. Berlinből jelentik: Artur Goset, akit országúti autórablások miatt halálra ítélték, tegnap hajnalban kivégezték.

(—) CSURGAY HENRIETTE EMLÉKE. Néhai Csurgay Henriette, a temesvári katolikus jótékonycélú nőegylet megboldogult elnöknőjének holnap, szombaton lesz halálának évfordulója. Az elhunyt hosszú időn át példatadó működést fejtett ki a nőegylet élén, a jótékonyseg terén és ezért emléket állított kegyelet övezi. A halálának nap évfordulója alkalmából szombaton délelőtt kilenc órakor az irgalmas rend belvárosi templomában gyászmise lesz, amelyet Kayser Lajos nagyrépost mond.

Jelentkeznek a betörő!

Londonban történt nemrég, hogy Magiane orvos beteglátogató utjáról visszatérve, feldulva találta a rendelőjét. Távollétében betörő járt ott, aki több értékes tárgyat elemelt. De az ingyenc tolvaj alaposan belakmározott azokból a gyümölcsökből is, amelyek ott állottak a szobában egy tálcán. Azonban vesztére torkoskodott, mert a gyümölcsök a legulsósabb fertőző betegségek kórokozóival voltak telítve és az orvos kísérleti célokra használta azokat. Dr. Magiane most közölte az újságokban, hogy keresse fel őt a tolvaj a rendelőjében kezelés végett, mert különben a legkínosabb halállal fog elpusztulni. Ebben az esetben bizonyos, hogy meg is lesz a felszólításnak az eredménye. Mert, ha az újságokból tudomást szerez a betörő a tényállásról, bizonyára ész nélkül jelentkezni fog.

KÖZGAZDASÁG

Temesvári és temesmegyei cégek az exportörök hivatalos lajstromában

A hivatalos lapban megjelent az exportáló cégek kimutatása. — Csak az exportálhat, aki a listában szerepel

A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli azon exportörök listáját, akiket január hónapban megjelent törvényértelmében az exportcégek hivatalos lajstromába felvettek. A nemzetgazdasági minisztérium kebelében működő exportbizottság ugyanis hivatalos névjegyzéket kívánt felfektetni és a jövőben csakis azokra a cégek foglalkozhatnak külföldre irányuló kereskedelemmel, akik ebben a hivatalos lajstromban szerepelnek.

A hivatalos lap 1237 céget sorol fel és ezek között nagy számban szerepelnek temesváriak és bánáságok.

Temesvárról a következő cégek szerepelnek ebben a hivatalos lajstromban:

Titu Jonasiu, Comertul Banatean S. A., Lenari, Mátyás, Götz Mátyás a Fekete Sas gyógyszer-tár, Sacon külkereskedelmi vállalat, Olea növényi, olaj, lakk és vegyipari gyár, Bespaletz Walter, Teusch Testvérek, Szárfő és terménykereskedelmi vállalat. Első szeszgyár és vegyipari vállalat, Bromberg Márkus, Feuerstein és Társa, Montag Mór, Catina Vasile, Ehrenfeld László, Szende István fakiviteli ügynökség, Centru mezőgazdasági szövetkezet, Agynemű számára szükséges toll kivitelű vállalat, Klein Vilmos örökösei, Dengl Ferenc és Kleimann László, Fischer Sándor, Egyesült Lakk és Festékgár, Grozit vegyi- és aszfaltkészítménygyár, Gutfreund Emil, Kawe első román gumiszőnyögyár, Vulcan gumigyár, Bánási Kenderipar, Amic ügynökség és kereskedelmi vállalat, Egyesült Olaj és

Szapangyár, Prochaska Ede Fiai részvénytársaság, Román Bőripar részvénytársaság, Kimmel I. & C. részvénytársaság, Westend kesztyűgyár, Bozsák M. és Fia részvénytársaság, Kandia részvénytársaság, Margina-Resita, Agraria Banateana szövetkezet, Andrasiu Gheorghe, Cioflec Constantin, Kalapgyár, Facoti huskonzerveyár, Jahraus: János, Gyapjuipar, Bánati Textilipar, Liuba Sever, Müller Antal, Olariu Ioan, Oprea Ioan, Olariu Ilie, Oborul S. A., Petru Pavel, Salló Ervin, Singer Géza, Temmer Imre, Taranu Traila, Cinghita Cornel, Centrala Lanei S. A., Flit luxue-cipőgyár, Romanex állatkivitelű vállalat, Terménykereskedelmi vállalat, Mezőgazdasági Értékesítő Központ, Molin Cornel, Szabados András, Crisan Nicolae

Temestorontól megyéből

a következők szerepelnek a lajstromban:

Alimentexport élelmiszer kereskedelmi vállalat Nagyszentmiklós, Werth Mihály Csákova, Reisz Frigyes faipari vállalat Lippa, Furnir és faipari gyár, Prochaska részvénytársaság Delta, Umstatter, János Ujjécs, Bach Márton Zombolya, Bias Nicolae Zombolya, Babi Petru Giroda, Husehitt Péter és Ortianu I, Szakálháza, Jahraus János junior Ferendia, Jaici Iota Petrovoselo, Ramneantu Nicolae Kis-Gáj, Roosz Imre Nagyszentmiklós, Schnur Mátyás Zombolya, Sofier Moise Fibis, Schmidt János Csatád, Toma Petru Kisoda, Deheleanu Liviu Hosszuuszó, Jörg sajtgyár Lieblich.

Uj hazát keresnek a Szudetavidéken leszerelt gépek

A cseh gépipar átalakulása München után. A megmaradt üzemek több nyersanyagbehozattal igényelnek és kevesebbet tudnak exportálni

Az új cseh kereskedelmi szerződések megkötése idején érdekes egy pillantást vetni arra az ipari átalakulásra, amelyen Csehszág a határok új kijelölése után átment. Csehszlovákia jelenleg 98.912 négyzetkilométeren fekszik és 9.807.000 lakosa van. Ezek közül 3.690.000 mezőgazdasággal, 3.137.000 iparral és 422.000 kereskedelemmel foglalkozik. Szakmák szerint az ipar átalakulását az alábbiakban részletezzük.

A CSEH TEXTILIPAR — NEM EXPORTKÉPES

A legjelentékenyebb veszteséget a cseh textilipar szenvedte, mert minden exportképes gyár a Németországhoz csatló területen fekvő és azok, amelyek Csehszágban maradtak, alig tudják a belső szükségleteket kielégíteni. Minőségi tekintetben is a megmaradt gyárak közül egyik sem tudja az elvesztetteket pótolni. 282 fondóda közül 159 elvesztett, tehát a cseh fonóipar 63,2 százalékos veszteséget szenvedett. A szövőipar 60 százalékos, a szalagipar 77 százalékos, a díszítőipar 86 százalékos veszített.

A jelenlegi Csehszág területén az azelőtti 97 papir- és kartongyárból 25 maradt, a cellulóztermelés pedig 36 százalékra esett. Grafikai iparvállalat 648 volt, ebből 206 a Szudétavidéken és a Magyarországhoz visszacsatló területen működött, míg 442 az ország többi részén. A feldolgozott bőr termelése 35 százalékkal, a transzmissziós szíjaké 44 százalékkal, míg a bőripar 22 százalékkal csökkent, tehát átlagban többel, mint amennyit a területvesztésig százalékosan kitesz.

VESZTESÉGEK FORGALMI ADÓBAN

A legkevesebbet aránylag a szűcsipar vesztett, mivel a 20 szőrmefestő üzemből csak 2 került Németországba, míg 911 szőrmefeldolgozó üzemből 254. Sokkal érzékenyebb veszteség érte a faipart, mert 1413 faipari vállalat közül 544 került Németországhoz. A lágagyártási ipar 64 százalékkal, a falemezipar 8,5 százalékkal csökkent. Csehszágban virágzó volt a játékaripar is és 64 számbajöhető játékgár közül 44 a Szudétavidéken fekszik.

Érzékeny veszteség állott be az üveg- és porcellániparban. Az üvegipar évenként 143 millió csehkorona forgalmi adót eredményezett és

az üvegyárak kivétel nélkül a Szudéta-vidéken voltak. Üvegformáló üzemek a főváros környékén is voltak s így 58 azelőtti üzemből megmaradt 38 iparvállalatnak, jelenleg importálni kell Németországból a nyersanyagot. 90 százalékos veszteség mutatkozik a lámpaiparban. Egyik fontos exportcikl volt az üvegdíszműipar (gablonci árú), ahol a forgalmi adó-bevétele 90 millió csehkorona volt évente, 207 vállalat közül 160 Németországhoz került.

CSEHSZÁGBAN MARADTAK A CERUZAGYÁRAK

Az acél- és vasöntődék száma is erősen megfogyatkozott, mert 236 üzemből csak 151 maradt. A vegyi ipar 91 iparvállalatból csak 26 került Németországhoz, míg a vegyipari gyárakban 30 százalékos, olajiparban 50 százalékos, gyógyszeriparban 30 százalékos, festékiparban 24 százalékos a veszteség. A négy cseh irongyár közül egyik sem fekvő a Szudéta-vidéken. Az ásványvíz-ipar 73 százaléka elvesztett, mert a híres cseh forrásoknak csak jelentéktelenebbjei maradtak a csehek kezén.

Mindez azonban nem jelenti azt, hogy az elvesztett iparvállalatokkal Németország gyarapodott, mert a német ipar növekedési arányszámában benne vannak azok az iparvállalatok is, a melyek a valóságban nem maradtak a Szudéta-vidéken, hanem még szeptember előtt leszerelt állapotban kerültek a jelenlegi Csehszághoz tartozó területre. Csehszágban ma óriási ipari gépkészletek vannak felhalmozva, amelyek bevét várnak. Egyelőre a török nagyipar mutat érdeklődést aziránt, hogy a leszerelt cseh gyárak egy részét áttelepíteti. Csehszágra nézve az a helyzet, hogy nagy általánosságban a világhírű cseh ipar ma nagyobb mértékben szorult nyersanyagra, mint azelőtt, viszont a készárú csak az ország belső szükségletét fedezi.

— Az ipari munkások kedvezményesen kapnak gázalarcot. A gyári munkások gázalarcval való ellátása legközelebb megkezdődik. Az alarcok árát hetenként fogják a munkásoktól levonni és azoknak semmi előleget sem kell fizetniük. A gázalarcok olcsóbb áron kerülnek forgalomba, hogy azok fizetése minimális megterhelést jelentsen.

Vonatkozik-e a bankegyezmény a külföldi hitelezőre?

A bankok egyrésze a konverziós törvény 52. szakasza alapján egyezményt kötött, amely az összes hitelezőkre hatályos. A konverziós törvény 69. szakasza a külföldi hitelezők effektive külföldön lakó kategóriáját kiveszi a törvény I. és II. szakaszának hatálya alól, mestestive ezáltal a külföldi hitelezőket a konverziós veszteségtől. Vonatkozik-e ez a mentesség a bankok által kötött egyezményre, vagyis ha például egy magyarországi lakosnak romániai bankban betétje van, az az egyezmény általi redukcióban részesül-e? A vitás jogi kérdés egyszerre merült fel úgy a semmitőszéken, mint a temesvári táblán. A semmitőszék III. tagozata és II. tagozata véleményeltérésben maradt és így a kérdés a semmitőszék egyesített tanácsa elé kerül.

Ezzel szemben egy aradi banknak C. T. magyar állampolgárral felmerült 578 ezer leles ügyében a temesvári ítélőtábla Dumitrescu-Ioan Popescu tanácsa határozott és pedig kimondta, hogy a konverziós törvény 69. szakaszában foglalt mentesség csak a törvény 1. és 30. szakaszaiban felsorolt fizikai személyekre, mint adósokra terjed ki és azt nem lehet a bankok által kötött adósságrendező egyezményekre kiterjeszteni. Annál is inkább, mert a később megjelent hitelnyelreállítási törvény 25. és 26. szakasza kimondja, hogy az egyezmény minden követelésre és minden hitelezőre kiterjed. Tehát a külföldön lakó hitelező követelése is redukciót szenved.

Arfolyamok, gabonaárak

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 2.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vétel, a másik az eladás jelenti). Hollandár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, landi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is benfiglalatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, német márká 38—39, fear nélkül.

A bánási gabonapiacra a buza irányzata csendes és a tengeri irányzata lanya. Megfelelő kereslet hiányában a piac üzletelen. A piaci árak a következők: temesi buza 410, torontáli buza 420, tengeri 325, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 330, napraforgómag 370, tökmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

Meghosszabbították a buzaprémium időszakát

A gabonaértékesítési bizottság — mint megírtuk — elvben a prémiumok fizetésének leszállítása mellett döntött, azonban vita volt afelett, hogy az eddigi prémiumok tartandók-e fenn, vagy leszállítsák azokat. A döntés az, hogy

a buzaprémiumok fizetését április 9-ig meghosszabbítják és marad a vagononkénti 13 ezer leles jutalom.

A minisztérium már hozzájárult a bizottság határozatához és a vonatkozó rendelet a hivatalos lap péneki számában fog megjelenni.

— Ha a CFR 60 napon túl nem árverezi el a beraktározott árut, nincsen joga további fekbérrre. Egy nemzetközi szállítványozási vállalat címére 59 bála gumiarú érkezett, amelyet nem vámolt el. Hat hónap múlva az árut a vámhivatal vámolta el és az áru mindössze 103 ezer lelet ért kelt el, holott az áru 415 ezer lett volna. De a vámhivatal ezen összeget sem kaphatta meg, mert a CFR 143 napra érvényesítette beraktározási díjait, amely 107 ezer lelet tett ki és ezen összeg erejéig törvényes zálogjogot jelentett be, amely mint beraktározott megilleti. Perre került vén a sor, a temesvári ítélőtábla kimondotta hogy a CFR-nek csak 44 ezer lei jár, mivel módjában állott 60 nap elteltével az árut elárverezni. Saját késedelmessége nem sértheti más érdekeit és elesett attól a fekbértől, amely a 60 napot túl időre esik. Az ítéletet a temesvári ítélőtábla I. tagozatának Dumitrescu-Eugen Dabija tanácsa hozta.

— Márciusban nincsen adóhaladék. A pénzügyminiszter rendelete szerint március hónapban adóhaladék nem engedélyezhető, sőt a régebbi megterhelések behajtása is fokozandó. A rendelkezés alapja az, hogy e hó végén zárul a pénzügyi év és a jövő pénzügyi évre átvitelezendő követelések mennyiségét le kell apasztani.

Devizaeladási kedvezményben részesültek a nagyobb faipari vállalatok

A szabadforgalmi exportdevizák 10 százaléka felett szabadon rendelkezhetnek

A Banca Natională a napokban egyes nagyobb puha fakivitel cégeknek engedélyezte, hogy az exportügyletekből származó devizák 10 százalékát közvetlenül értékesítsék és a következő célokra eladhassák: 1938. január 1. után esedékes osztlék fizetése külföldi hitelező javára, ha az osztlék a részvénytőke 5 százalékát meg nem haladja, a régi időpont után szállított anyagok után fizetendő kamatok, valamint a folyó év első napja óta megtett utazások költségei fedezetére. Tehát ezek a devizák nem szolgáltatnak be a Banca Nationalăhoz (csak a 90 százalék), de az export létrejöttét követő 90

napon belül kell az igazoló okmányokat a jegybankhoz beszoigáltatni.

Ezt a kedvezményt a következő vállalatok élvezik: Foresta Română, Ardeleana, Forestiera Lomas, Moroeni, Domeniul Borosteni, Carpatina Bucurestii, La Roche és Darvas nagyváradi, Mundus és Borlova-örményesi, karánsebesi, Gödemesterházi Uradalom marosvásárhelyi és Danubia brassói cégek.

A többi favállalatok is bizonyos kedvezményt kaptak, ami abból áll, hogy bizonyos összeg erejéig bankgaranciát adnak és ezen összeg terhére térít szabadforgalmi importdevizát a jegybank, utólagos igazolás terhe mellett.

SPORTESEMÉNYEK

Ünnepi napokra hívom a világ fiatalságát — mondja kiáltványában Finnország belügyminisztere

Dr. Urho Kekkonen finn belügyminiszter, aki egyben a finn olimpiai bizottságnak is az elnöke, kiáltványt intézett a világ sportolóihoz. Dr. Urho Kekkonen túl azon, hogy finn belügyminiszter, arról is nevezetes, hogy tizenöt esztendő előtt Finnország magasugró bajnoka volt és ő tartotta a helyből hármasmugrás világrekordját. A kiáltvány így szól:

Kedves Barátaim és Sporttestvéreim! Most léptünk annak a korszaknak utolsó esztendéjébe, amely a XI. olimpiász megnyitójával, a berlini olimpiai játékokkal kezdődött 1936-ban. A pompa, amellyel akkor vendéglátóink fogadtak, elkápráztatott és örökké emlékeztetessé teszi, hogy milyen csodálatos ünnepségné voltunk akkor tanui.

Azt mondják, a berlini olimpiász az emberi energia, erő és akarat megnyilatkozása volt. Remélem, hogy a finn olimpiász ezzel szemben a harmónia és barátság jegyében fog lezajlani. Mi szívesen átadjuk más népeknek azt a dicsőséget, hogy ők rendezték a legragyogóbb és leggyönyörűbb játékokat. Mi csak annyit kívánunk, hogy ez a finn olimpiász

a világ valamennyi sportolói fiataljainak baráti ösztetialkálózása legyen a küzdőtereken.

„A SPORT CSAK JÁTÉK”

Nem szabad elfelednünk, hogy a sport csak játék. Talán a játékok játéka, amelyben a fiatalság ereje és esze csap össze. Ne feledjük, hogy eddig csak a sportnak sikerült komoly, szívből fakadt belső barátságokat kötnie.

Tizenhat ünnepi napra hívom a világ fiatalságát Finnországba, az új Elisbe. Ezzel azt akarom jelképezni, hogy a békelelkű Finnország mindenképpen össze akarja kötni a finn olimpiász eszméit az antik olimpiászok gondolatával.

Kedves Barátaim, atlétái a világnak! Finnország gyönyörű feladatra kapott megbízást az 1940 olimpiászra és a mi örömmünk ezért rendkívül nagy. Szeretném, ha az elkövetkező esztendőben a legszébbet nyújthatnám nektek: a sportot a szó legnevezesebb értelmében, a lovagi és becsületet tornát, a legtisztább olimpia szellem értelmében.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: Félegyházi András

Utánnyomás tilos.

— Mi van veled, — kérdezte, — megnyerted a főnyereményt?

Alexandre, aki közben levette téli kabátját és kalapját, örömmel ujságotla:

— Kivettem az első horgot. Remélem, bekapja.

Marianne székét tolt Limoujel elé és meggyújtotta a szeszes kávéfőzőt, amely egy kis asztalkán a sarokban állot. Közben odadobta a kérdést Alexandre elé:

— Mi az, hogy kivetted az első horgot?

És miközben Alexandre részletesen válaszolt, Marianne egy kredencszerű szekrényből terítőt, edényt, evőeszközöt szedett elő. Megterített két személyre, azután az asztalra tett kenyeret, vaját, mézet, sonkát és szorgalmasan nekilátott a szendvicsek elkészítéséhez.

— Hajnalban, — beszélt a férfi, — amikor a szállodai nagytéremben véget ért a tánc és a főpincérel is elszármoltam, nekiláttam tervennek. Az első feladat könnyű volt. Elszármoltam egy közeli kis kávéházba, amelyben reggel felé a virágárusnők gyülekeznek. Ott kiválasztottam egy csokorka ibolyát, odavettem érte néhány frankot és visszaloholtam a szállodába. A legügyesebb turistákat megsegényítő gyorsasággal kapaszkodtam föl a legfelső emeletig, amelyen a gíggoló kamrák vannak. Amikor bezártam magam mögött szobácskám ajtaját és fölcsavartam a villanyt, verejtékezem gondoltam arra, hogy most jön a nehezebb feladat.

— Ugyan mi? — kíváncsiskodott közbe Marianne.

— Az, hogy az ibolyához megfelelő kis verset teremtek elő. Világos fejjel akartam ennek neki fogni és azért ledobáltam magamról a látképpöt, frakkot, kemény ingmellet, alaposan megmoskadtam hideg vízben és pizsamába bujtam. Előszedtem an-

nak a négy ismeretlen költőnek a kötetét, amelyeket tegnap együtt vásároltunk és elkezdtem bennük a böngészést. Bosszantott, hogy nem előbb kerestem ki egy pár megfelelő rimet és aztán szerettem volna hozzá virágot. De hát már megvolt az ibolya és biztosra vettem, hogy találok ibolyás verset is. Ismerem a szerelmes poétácskákat, tudom, hogy nem állják meg, hogy ne nyögdeséjlenek ibolyáról. Két kötetet már végigvadásztam, hiába ibolyáról szóló költemény után. Igaz, közben volt a dologból annyi hasznom, hogy találtam néhány verset, amellyel majd későbbi hetekben főzöm a madameot. Mindjárt számárfületek is csináltam azokon a lopokon, hogy aztán majd ne kelljen újra keresnem a verseket. A harmadik könyvbem, ha jól emlékszem, valami soha nem halott Maurice Frédéric Jaquard nevű poeta a szerzője, találtam hat sort, amely igen megtetszett. Mintha a lantos egyenesen arra a célra írta volna, hogy kísérője legyen a madama d'Hivernek szánt ibolyámnak.

— Kár, hogy nem hoztad el a könyvet, hogy olvashatnám azt a verset.

— Mondottam, hogy mindössze hat kurta sor. Amíg szépen leírtam egy kartonlapra, megjegyeztem magamnak. Halljad csak, így hangzik:

*Az ibolya, e szép virág,
a hűségnek igaz jele,
a hűség kincs és drágaság
mert a szerelem jár vele,
— szívem kertje e kis világ,
sok idolyával van tele.*

— Gyönyörű, isteni, — lelkesedett Marianne. Aztán nyomban elszomorodott.

— Nem jutott eszedbe, ugye, hogy nekem is végy ibolyát és hogy számomra is leírd a verset? — panaszkodott fátyolos hangon.

— Ugyan ne nyafogj, — intette le a férfi, — elégedj meg vele, hogy minden ibolya és rim nélkül is a tied a szerelmem, te provençai macska, te.

Jobb karjával olyan hevsen kulcsolta körül a leány derekát és rántotta magához, hogy Marianne majdnem elejtette a kenyérdarabkát, amelyre éppen vaját kent.

— Na csókolj meg, — rendelkezett Alexandre. A leány kiengesztelődött, a férfi pedig tovább mesélt:

— Mondom, kartonlapra leírtam a verset.

Sporthírek mindenfelől

Büntet a nemzeti bajnokság bizottsága. A nemzeti bajnokság bizottsága legutóbbi ülésén Nacu Juventus játékos játékjogát nyolc napra felfüggesztette. Ugyanakkor Felecan I. kolozsvári játékost megdorgálta.

Olasz származású edzőt szerződötet a szövetség. A román labdarúgószövetség egyidőben behatárolt érdeklődött Kimpion angol edző iránt, akire szövetségi edzőnek szeretett volna leszerződötetni. Ezt a tervet most elejtette a szövetség és olasz edzőt szándékszik megbízni a válogatott csapat előkészítésével. Ebben az ügyben Octav Luchide szövetségi műszaki igazgató március 5-én tárgyalásokat folytat majd Mauro olasz vezetővel.

Temesvárot, Kolozsvárot, vagy Ploestiben rendezik meg a román—lett válogatott labdarúgó mérkőzést. Május 19-én Románia válogatott labdarúgócsapata Lettország csapatával ütközik meg. Ez a mérkőzés mintegy előkészületül szolgál az angol—román mérkőzésre. A szövetség elgondolása szerint a lettek elleni mérkőzést valamelyik vidéki városban bonyolítanák le. Nagy versengés indult meg Temesvár, Kolozsvár és Ploesti városok között, mert mindegyik város a maga számára szeretné biztosítani a rendezést.

Luchide Octav elutazott Zürichbe. Luchide Octav a labdarúgószövetség műszaki igazgatója elutazott Zürichbe, ahol résztvesz a KK bizottság 4-én kezdődő ülésén. Utközben kiszáll Budapesten, ahol véglegesen döntenek az ósról elmaradt magyar—román válogatott mérkőzés ügyében. A KK ülésen Luchide kárni fogja, hogy Románia újból két csapattal indulhasson a küzdelmekben.

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések szövetségi megfigyelői. A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzésekre a szövetség a következő szövetségi megfigyelőket jelölte ki: Aradon: Gloria—Ripenszi mérkőzésen Bujor Truia, Nagybanán: Kárpá: FC—AMTE Gogu Badiceanu mérnök, Temesváron: Kinnizi—Sportul Studentesc V. Surlăsiu, Kolozsváron: Victoria—FC Rapid Prie ügyvéd, Bucurestiben: Juventus—UDR Marcel Konstant, Venus—Triccior Ioan Burduoiu.

Szerencsére szállodai fiókomban mindig van ilyen kartonlap és hozzávaló boríték, mert tudod, gyakran kell levélkét írnom azoknak a hölgyeknek, akikkel pénzért táncolni szoktam. A lezárt borítékot aztán zsebkéssel óvatosan kilyukasztottam, nehogy sértssem a benne levő kartont. A nyilvános kerestül huztam egyik végét annak az aranyszínűnek, amellyel az ibolyacsokor össze volt kötve és a levélkét hozzábogoztam a csokorhoz. Mikor mindezzel készen voltam, már közel volt a reggel. Azért nem feküdtem le, hanem felkötöztem nappali ruhámba, téli kabátot öltöttem és a virággal és a levéllel együtt leballagtam a második emeletre, ahol a madame lakik. Ott felkerestem a szobalányt, Susanne-t, megcsiptem az arcát és arra kértem, hogy a levélkét idolyacsokrot délelőtt vigye majd be madame d'Hivernek azzal, hogy az ajtókilincsre találta akasztva. Susanne, aki nekem hasonló szolgálatot már nem egyszer tett, nevetett.

— És mit kapott tőled ezenkívül Susanne, hogy megcsipkedj az arcát?

— Semmit, te féltékeny, — nevetett Alexandre, — csak nem kell neki, mert az egyik szobapincér a babája, borralót pedig felesleges neki adnom. Az olyan idősebb hölgyek, akik gíggolóól kapnak virágot, bőszésem adnak borralót a szobalánynak. Susanne-t már gyakran juttattam ilyen módon keresethez és ezért mindig szívesen megteszi nekem az ilyen apró szíveskedéseket.

— Milyen ravasz kőpé vagy te, Sandy, — mondta Marianne elismeréssel — és gondolod, hogy sikered lesz az ibolyával és a verssel?

— Feltétlenül! Száz százalékban! Mérget lehet rá venni! Vén róka vagyok már én. Jól ismerem a nőket. Madame d'Hiver sem kivétel. Különbem mondtam már neked, hogy igen regényes természetű. Valószínű, hogy ebben a pillanatban, amikor én neked ezt beszéltem, már átvette a virágot és a levélkét és tele van ábrándozással.

Marianne elkészült a kenyérszeletekkel és a megfőtt kávé is beletöltötte a csészébe. Maga is odatolalkodott az asztal mellé és kettőn vigan megreggeliztek. Közben újra jövőbeli álmaitkat ezgették és Alexandre ismét alaposan megmagyarázta a lánynak, hogy miként kell majd viselkednie, ha bemutatja madame d'Hivernek.

(Folytatása következik.)

Rádió

PÉNTEK, MÁRCIUS 3.

Bucuresti. 7: Reggeli hangverseny, ritmikus torna, háztartási tanácsadó, orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport, vízálásjelentés. 13.05 Ionel Giurcea zenekara. 14.10: Rádióhíradó. 14.30 A hangverseny folytatása. 14.50: Gică Petrescu énekel. 15.10: Ujdonságok. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Énekhar. 18.40: Vallásos hanglemezek. 19: Em. Bucuta előadása. 19.15: Rádiózenekar. 19.45: Vintila Mihailescu előadása. 20.05: A nürnbergi mesterdalnokok, opera 3 felvonásban. 21.25: Világhíradó, sport. 22.45: Rádióhíradó. Majd hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Zongorahangverseny. 1.30: Hírek. 2.10: Időjelzés. 2.30: Rácz Béla cigányzenekara. 3.35: Hírek. 5.15: Diákfélóra. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Horváth Rezső cigányzenekara. 6.50: Sportközlemények. 7: Borsányi Julián előadása. 7.20: Táncrezések. 8.15: Ignác Rózsa előadójátéka. 8.50: „Traviata”. Dalmú 4 felvonásban. 9.40: Hírek. 10.40: Hírek. 11.30: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20 Heinemann Ede jazz-zenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.50: Horváth Rezső cigányzenekara. 7.20: Gyorsírótanfolyam. 7.50: Koroda Miklós elbeszélés. 8.20: Állatok farsangja, zoológiai fantázia 14 képből. 9: Hírek. 9.20: Szalóonzene. 9.50: Időjárásjelentés.

Bécs. 19: Vidám kantáta. 21.10: Operaelőadás. 22.35: Könnyű zene.

Belgrád. 18.30: Cigányzenekar muzsikál. 19.50: Lemezek. 21: Hangverseny. 23.15: Lemezek.

Milánó. 20.20: Lemezek. 11.30: Lemezek. 22: Szimfonikus hangverseny. 24.15: Tánzene.

Prága. 21.30: A rádiózenekar hangversenye. 22: Zene. 23.20: Lemezek.

SZOMBAT, MÁRCIUS 4.

Bucuresti. 7: Reggeli hangverseny, ritmikus torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport, vízálásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14: Látványosság. 14.10: Világhíradó. 14.30: Vibrafon és xilofon. 15.10: Ujdonságok. 17: Országór-óra. 18.15: A munka és jókedv órája. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Közvetítés Rómából. 20.10: St. Bărsănescu előadása. 20.25: Operatrézések. 21: Rádió-posta. 21.15: Tánzene. 22: Világhíradó. 22.15: Cirkusz. 23: Rádió-közlemények. 23.15: Sandu Marcu zenekara. 23.45: Külföldi hírek francia, olasz és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.15: Felolvasások. 1.10: Beszkárt-zenekar. 1.30: Hírek. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4.15: János György meséje. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Szabó István dr. előadása. 6.40: Zimonyi Márta énekel. 7.15: Révay J. történeti csevegése. 7.45: Károlyi Árpád cigányzenekara. 8.45: Két egyfelvonásos. 9.20: Kedvelt magyar keringők. 10: A varsói lengyel rádióállomás műsora. 10.45: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Sáray Elemér cigányzenekara. 11.20: Divatos táncszámok. 11.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Csárdások. 12.15: Jazz-zenekar. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 6: Missziós üzenetek. 8: Mezőgazdasági félóra. 8.30: Szalóonzene. 9: Hírek. 9.20: Kreilshiem György előadása. 9.50: Hanglemezek.

Bécs. 19.55: Hangverseny. 22: Szórakoztató-zene. 23.35: Tánzene. 1: Tarka zene.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 21: Népdalok. 23.15: Tánzene.

Milánó. 20.20: Fuvószene. 21.30: Lemezek. 22: Operaelőadás, utána tánzene.

Prága. 19.30: Lemezek. 20.25: Katonazene. 21.30: Zenekari hangverseny. 22.10: Vidám dalok. 23.20: Lemezek.

Varsó. 20.25: Hangverseny. 22: Rádiózene. 24.15: Lemezek.

KÖNYVEK

— CHARLES PLISNIER: *Három házasság*. Egy újabb Balzac — üdvözölte a világ sajtója Charles Plisnier-t, a belga ügyvédet, amikor a Goncourt-díj zsűrije Mariages című regényét ítélte méltónak a franciák híres irodalmi kitüntetésére. Charles Plisnier nagy műve a legzsinatibb, legbátrabb könyv, melyet hosszú idő óta házasságról, férfi és nő problémáiról írtak. Aki ezt a könyvet elolvassa, örökre megjegyzi Charles Plisnier nevét, akinek írása új csúcspontja korunk regényirodalmának. A „Három házasság” francia eredetije több, mint 100.000 példányban kelt el, lefordították a nagy kultúrnyelvekre és ma már az egész világ beszédtemája. Irodalmi körök épp úgy, mint a társadalmiak, vitatkoznak a „Három házasság” problémáin. Ünnepe az olvasmányok hétköznapjaiban. Charles Plisnier: *Három házasság* című hatalmas műve Bárd kiadás, szép kiállításban, 510 oldal, füveze 218 és kötve 251 lei minden könyvkereskedésben.

— FUNCK—BRENTANO: *A renaissance*. A világhírű könyv magyar kiadása dr. Gáspár Endre kitűnő munkája. Funck—Brentano: *A renaissance* című mű 326 lap számos képpel, Athenaeum kiadásban, „Az Európai Kultura Története” sorozatban jelent meg. „Az Európai Kultura Története” sorozat kötetének ára, szép kiállításban és vászonkötésben 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

— MOLNÁR FERENC: *Őszi utazás*. Molnár Ferencről nyugodtan elmondhatjuk, hogy világhírű író. Legújabb regénye az „Őszi utazás” a maga nemében páratlan alkotás. Az az izgalmas drámai feszültség, amely Molnár Ferenc színházi sikereit világhíressé tette, regényeiben is előtérbe lép. Molnár regényeit épen úgy lélegzet visszafojtva kell olvasnunk, mint ahogy színműveit előlől végig izgalomban és feszültségben tudják tartani a nézőteret. Szép kiadásban, egészvászonkötésben 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdőszobák, gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint 6 lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Kütt. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Gaigóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon 5—13.

Adás-vétel

Malom berendezést keresek, prima állapotban, egy vagy másfél vagonost. Cím Pál Ferenc Santionlunca, p. Ozun, jud. Treiscaune. 740

Vennék jókarban lévő férfi átmeneti kabátot. Címeket a kiadóba kérem „Jó vétel” jelígre. 832

6 személyes evőeszköz megvételre kerestetik. Címeket a kiadóba „Ezüst” jelígre kérem. 833

Írógép, jó állapotban lévő eladó. Reflektánsok adják le címüket a kiadóba. 834

Külföldről

rodahelyiség teljesen felszerelt. telefonnal, központi fűtésű, azonnalra kiadó. Érdeklődni I. Str. Paris 3. földszint 2. 732

Nagy helyiség 11×22 m. magas, száraz, világos, gyáriüzemnek, irodának, beraktározásra, kiállításnak, egyéni célokra etc. nagyon alkalmas, kiadó. Forgács Mátyás IV. Str. Jancu Văcărescu 36. Telefon 42—79. 738

Kölcsön kapható 10.000—10 millióig 5—7 és fél százalékra bármilyen célokra. 1—30 éves törlesztésre. Bővebb felvilágosítást ad: Credit International Str. Griselini 1. a törvényesekkel szemben. 928

Állást keres

17 éves kezdő irodakasszony román nyelvtudással állást keres. Cím a kiadóban. 837

Lakás

Kiadó 3 szobás parkettás lakás, fürdőszobával, III. ker. legcsendesebb utcájában, közel a villamosmegállóhoz, május 1-re. III. Str. Giurgiu 8. 724

Modern 2 szobás lakás május 1-re kerestetik. Címeket „1.500” jelígre a kiadóba kérem. 839

Szép kis egyszobás lakás azonnalra, vagy május 1-re kerestetik. Címeket a kiadóba kérem leadni. 838

3 szobás lakás és egy nagy üzlethelyiség azonnal kiadó a Banca Timisoarei épületében. Bővebbet a Banca Timisoarei házközelőségénél. 743

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik lelejtethetetlen, jó feleségem elhunytával részvétnyilatkozatukkal tájékozalmamot enyhíteni igyekeztek és a metétsen megjelentek, fogadják ezuton hálás köszönetemet.

Külön köszönetet mondok a Szeszayár igen tisztelt igazgatóinak és tisztviselőinek, hogy drága halottamat utolsó útjára elkísérték.

Temesvár, 1939 március hó 2.

Lendl Mihály

Tízigen szép házhely

az Erzsébetváros központjában villamos és egy szép park közelében eladó

Érdeklődni: Feistammel József Str. J. Văcărescu 20. — Telefon: 43—27.

ASSZONYOM!

Bármikor és bárhol biztos megélhetést nyújt Önnek a cukrászat és hideg büffé, amelyet a március 5-én megnyitól kurzusomon könnyen elsajátíthat

Megbeszélések: Sárgea Sándornál II. Titu Maiorescu 5

Ez az ön főzője!

Garantáltan nem füstöl szagtalan zajtalan legolcsóbb

HESS RUDOLF-nál

IV. I. Brătianu-ucca 17, a Rivoli mozi mellett